

Wdrażanie planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego

PORADNIK

Spis treści

Wstęp	3
1. Dokumenty cyklu planistycznego i co z nich wynika	8
Wstępna ocena ryzyka powodziowego	9
Mapy zagrożenia powodziowego	10
Mapy ryzyka powodziowego	13
Ograniczenia wynikające z map, czyli relacja do dokumentów planistycznych i decyzji wydawanych przez JST	16
2. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym i jego składowe	18
Cele PZRP	18
Katalog typów działań	19
Ocena i analiza ryzyka powodziowego	21
Ostateczna lista działań (OLD) – działania przewidziane do realizacji	22
Priorytetyzacja działań	25
Struktura ostatecznej listy działań	26
Ilość i rodzaj planowanych działań	27
Źródła finansowania działań	27
Konsultacje społeczne dokumentu planu zarządzania ryzykiem powodziowym	27
Ograniczenia wynikające z PZRP, czyli relacja do dokumentów planistycznych	28
HYDROPORTAL	29
3. Monitoring i sprawozdawczość	31
4. Organizacja PGW WP	34
5. Najczęściej zadawane pytania	39
Jakie są różnice pomiędzy I i II cyklem opracowania PZRP?	39
Jakie są przesłanki do opracowania aktualizacji PZRP?	40
Kiedy będzie opracowywana kolejna aktualizacja PZRP?	40
Z jakich przepisów wynikają ograniczenia w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią?	41
W jaki sposób dokument PZRP, a także inne produkty Dyrektywy Powodziowej mają odzwierciedlenie w planach zarządzania kryzysowego?	42
W jaki sposób najprościej odszukać, czy na terenie mojej gminy, w miejscu mojego zamieszkania przewidziane jest jakieś działanie w ramach PZRP?	43
Czy aspekt powodzi miejskich / powodzi błyskawicznych jest ujęty w tym cyklu planistycznym PZRP?	43
Jak będzie wyglądał proces realizacyjny polderów zalewowych? Czy społeczeństwo będzie mogło wykorzystywać tereny polderu w okresach pomiędzy powodzią?	47
Czy dostanę odszkodowanie za to, że na moim gruncie powstanie wał przeciwpowodziowy?	47

Wstęp

Jednostki samorządu terytorialnego mają obowiązek uczestniczenia w całym procesie zarządzania ryzykiem powodziowym. Rozpoczynającym go etapem jest zidentyfikowanie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (ONNP), dla których w pierwszej kolejności opracowane zostaną mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego. Mapy zagrożenia powodziowego (MZP) przedstawiają zasięgi powodzi i potencjalne negatywne skutki związane z wystąpieniem powodzi. Dla obszarów wskazanych na mapach zagrożenia powodziowego sporządza się następnie mapy ryzyka powodziowego (MRP), na których przedstawia się m.in. wartości potencjalnych strat powodziowych oraz obiekty narażone na zalanie w przypadku powodzi o określonym prawdopodobieństwie jej wystąpienia. Tym samym mapy te wskazują obszary, dla których interwencja publiczna jest najpilniejsza. Kolejny krok w procesie to wybór najskuteczniejszych działań redukujących zidentyfikowane ryzyko powodziowe, które są zebrane w planach zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) i następnie realizacja działań przez przypisane do nich podmioty. Cały proces kończy raport z monitoringu realizacji działań, a po ich zakończeniu - wskazanie osiągniętych rezultatów.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP) adresuje niniejszy Poradnik, w pierwszej kolejności do pracowników urzędów jednostek samorządu terytorialnego różnego szczebla, zajmujących się przygotowaniem dokumentów strategicznych, planowaniem przestrzennym oraz zapewnieniem mieszkańcom gminy, powiatu i województwa bezpieczeństwa w sytuacjach zagrożenia powodziowego. Poprowadzi on Państwa przez uwarunkowania poszczególnych dokumentów cyklu planistycznego zarządzania ryzykiem powodziowym, wskazując na ich relacje z dokumentami powstającymi w Państwa gminach, powiatach, województwach.

Poradnik składa się z następujących elementów:

Dopełnienie treści stanowi umieszczony na początku Poradnika słownik najważniejszych pojęć.

W rozdziale 1 omówione są dokumenty poprzedzające proces powstania planów zarządzania ryzykiem powodziowym tj. wstępna ocena ryzyka powodziowego (WORP), mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP). W rozdziale zaprezentowano:

- zawartość dokumentów;
- informacje, które dla ich opracowania powinny dostarczyć JST;
- rezultaty dokumentów;
- konsekwencje dla JST wynikające z opracowanych dokumentów.

W rozdziale 2 omówiona jest zawartość dokumentu planu zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP), zgodnie ze schematem jego powstawania tj. wychodząc od definiowania celów zarządzania ryzykiem powodziowym a kończąc na ostatecznej liście działań przewidzianych do realizacji w cyklu planistycznym.

W rozdziale 3 przedstawiony jest zakres i obowiązki wynikające z konieczności monitorowania stopnia realizacji działań oraz składania sprawozdań przez podmioty realizujące działania w ramach PZRP.

W rozdziale 4 przedstawiono komórki Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie biorące udział w procesie ograniczania ryzyka powodziowego.

Rozdział 5 – to odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania. Stanowi on dopełnienie treści Poradnika.

Najważniejsze treści oraz elementy, które zobowiązują samorządy do konkretnych działań, zostały opatrzone komentarzem: **WAŻNE!** i odpowiednią ikoną.

Pojęcie/akronim	Wyjaśnienie
AAD	Średnioroczne straty powodziowe AAD (ang. Average Annual Damage)
CBA	Analiza kosztów i korzyści (ang. Cost-benefit analysis)
Dyrektywa powodziowa (DP)	Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim. Potocznie jest nazywana Dyrektywą Powodziową. Weszła w życie dnia 26 listopada 2007 r. Dyrektywa Powodziowa jest ważnym uzupełnieniem wcześniejszego prawodawstwa wspólnotowego w zakresie gospodarowania wodami, zwłaszcza Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna).
Działania przeciwpowodziowe	Zespół czynności o charakterze interwencyjnym, planistycznym lub edukacyjnym, zmierzających do budowy nowego lub przebudowy istniejącego systemu zabezpieczającego przed powodzią w danym regionie wodnym lub obszarze dorzecza, w celu ograniczenia strat oraz wzrostu bezpieczeństwa dla zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.
Działania horyzontalne	Działania o charakterze ponadregionalnym, służące redukcji ryzyka powodziowego i znajdujące się na ostatecznej liście działań.
Geobaza	Przestrzenna baza danych zawierająca inwestycje zaplanowane do realizacji w planach zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP).
Hydroportal	Publiczny portal o tematyce wodnej prezentujący dane na terenie Polski. Umożliwia przegląd danych dotyczących ryzyka powodziowego, przeciwdziałania skutkom suszy oraz planów gospodarowania wodami.
ISOK	Informatyczny System Osłony Kraju. Jednym z jego elementów są mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego. Umożliwia przeglądanie danych dotyczących m.in. ryzyka powodziowego, przeciwdziałania skutkom suszy czy prezentujący plany gospodarowania wodami: www.isok.gov.pl
Katalog typów działań	Otwarty zestaw typów działań realizujących cele szczegółowe planu zarządzania ryzykiem powodziowym.
Mapy zagrożenia powodziowego (MZP)	Mapy przedstawiające obszary o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi.
Mapy ryzyka powodziowego (MRP)	Mapy określające wartości potencjalnych strat powodziowych oraz przedstawiające obiekty narażone na zalanie w przypadku wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia.
MCA	Analiza wielokryterialna (ang. Multi-criteria analysis)
Miejsca problemowe	Obszary o wysokim i bardzo wysokim ryzyku powodziowym, dla których określono działania ograniczające ryzyko powodziowe w obrębie danego obszaru problemowego. Ich wyróżnienie podyktowane było koniecznością wskazania konkretnych miejsc, w których podejmowane będą działania związane z redukcją ryzyka powodziowego, w przypadku bardzo szerokiego określenia obszarów problemowych.
Obszary problemowe (OP)	Obszary zidentyfikowane w ramach analizy przestrzennego rozkładu ryzyka powodziowego, na których ryzyko powodziowe jest największe.
Ostateczna lista działań (OLD)	Przyjęty zestaw działań wpływających na ograniczenie ryzyka powodziowego w planach zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP).

Pojęcie/akronim	Wyjaśnienie
Nietechniczne działania ograniczające ryzyko powodziowe	Działania skupiające się przede wszystkim na zwiększaniu retencji, przywracaniu naturalnych warunków przepływu, budowie nowych systemów informujących o zagrożeniu, dostosowaniu zagospodarowania przestrzennego do określonego zagrożenia powodziowego, opracowaniu koncepcji dokumentacji, edukacji oraz wzmocnieniu systemu zarządzania ryzykiem powodziowym. Korzyścią wprowadzania działań nietechnicznych jest zarówno ograniczenie wrażliwości obszarów zagrożonych powodzią jak i wzmocnienie zdolności radzenia sobie ze skutkami powodzi społeczności zamieszkujących tereny zagrożone powodzią. Działania te charakteryzują się znacznie niższymi kosztami ich wdrożenia od działań technicznych.
Obszar narażony na niebezpieczeństwo powodzi (ONNP)	Obszar określony we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego, na którym istnieje znaczące ryzyko powodzi lub jest prawdopodobne wystąpienie znaczącego ryzyka powodzi.
Obszar szczególnego zagrożenia powodzią (OSZP)	Obszar obejmujący: <ul style="list-style-type: none"> a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat; b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat; c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, stanowiące działki ewidencyjne; d) pas techniczny w rozumieniu art. 36 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.
Obszar zagrożenia powodziowego	Obszar, na którym istnieje możliwość wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie lub powodzi w wyniku zdarzenia ekstremalnego, przedstawiony na mapach zagrożenia powodziowego.
Podtopienia	Nagromadzenie wody w następstwie wystąpienia intensywnego opadu, wezbrania w cieku, w zbiorniku wodnym lub podniesienia wód gruntowych w ilości przekraczającej zdolność odpływu naturalnym lub sztucznym systemem drenażowym.
Powódź	Czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych.
Ramowa Dyrektywa Wodna / RDW	Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L z dnia 22 grudnia 2000 r.).
Ryzyko powodziowe	Kombinacja prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi i potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.
Region wodny	Całość lub część obszaru dorzecza wyodrębniona na podstawie kryterium hydrograficznego na potrzeby zarządzania zasobami wodnymi.
S.M.A.R.T.	(ang. Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time-bound) metoda oceny działań w zakresie kryteriów: skonkretyzowany, mierzalny, osiągalny, istotny, określony w czasie.

Pojęcie/akronim	Wyjaśnienie
Techniczne działania ograniczające ryzyko powodziowe	Do działań technicznych ograniczających ryzyko powodziowe należą wszystkie działania zmieniające procesy naturalne w środowisku, polegające między innymi na budowaniu wałów, zbiorników retencjonujących wody powodziowe lub kanałów, które zmieniają charakterystykę przebiegu powodzi poprzez redukcję natężenia przepływu, poziomu wód powodziowych oraz częstości występowania powodzi.
Typ działania ograniczającego ryzyko powodziowe	Rodzaj/kategoria grupy działań mających wspólną charakterystykę i realizujących sprecyzowane cele zarządzania ryzykiem powodziowym.
Zlewnia planistyczna	Obszar lub część obszaru poszczególnych Zarządów Zlewni Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, która stanowi podstawowy poziom identyfikacji zagrożeń powodziowych i budowy wariantów planistycznych.

1. Dokumenty cyklu planistycznego i co z nich wynika

Plany zarządzania ryzykiem powodziowym stanowią dokument zamykający sześcioletni cykl planistyczny [Dyrektywy Powodziowej](#). Prace nad planami zostały poprzedzone przygotowaniem wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WORP) oraz map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP).

Wstępna ocena ryzyka powodziowego

Polega na opisie powodzi historycznych i prawdopodobnych oraz wyznaczeniu obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (ONNP)

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi

Obszary, na których istnieje znaczące ryzyko powodzi, lub wystąpienie znaczącego ryzyka powodzi jest prawdopodobne

Mapy zagrożenia powodziowego

Wskazują obszary o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi

Mapy ryzyka powodziowego

Określają wartości potencjalnych strat powodziowych oraz przedstawiają obiekty narażone na zalanie w przypadku wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie lub wysokie oraz obszary o określonym położeniu względem wału przeciwpowodziowego jak również określony pas techniczny brzegu morskiego

Plany zarządzania ryzykiem powodziowym

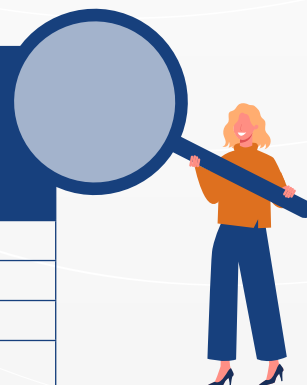
Dokumenty planistyczne opisujące aktualny stan ochrony przeciwpowodziowej oraz zawierające katalog działań redukujących ryzyko powodziowe

Ostateczna lista działań

Zawiera działania realizujące cele zarządzania ryzykiem powodziowym przewidziane do realizacji w cyklu planistycznym

Konieczność przygotowania poszczególnych dokumentów planistycznych w gospodarce wodnej, wynika z konkretnych artykułów ustawy [Prawo wodne](#).

Nazwa dokumentu	Artykuł ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2021 poz. 2233)
Wstępna ocena ryzyka powodziowego	167
Mapy zagrożenia powodziowego	169
Mapy ryzyka powodziowego	170
Plany zarządzania ryzykiem powodziowym	172 i 173

Wstępna ocena ryzyka powodziowego

Wstępna ocena ryzyka powodziowego (WORP) – pierwszy z czterech dokumentów planistycznych wymaganych w sześcioletnim cyklu planistycznym określonym [Dyrektywą Powodziową](#).

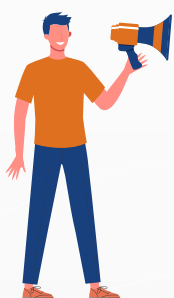
Celem WORP jest wyznaczenie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (ONNP), czyli obszarów, na których istnieje znaczące ryzyko powodziowe, lub na których wystąpienie dużego ryzyka jest prawdopodobne.

Wstępną ocenę ryzyka powodziowego wykonuje się w oparciu o dostępne lub łatwe do uzyskania informacje obejmujące:

- hydroografię, topografię terenu oraz jego zagospodarowanie;
- opis powodzi historycznych, które spowodowały znaczące negatywne skutki dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej;
- ocenę potencjalnych negatywnych skutków powodzi mogących wystąpić w przyszłości;
- prognozę długofalowego rozwoju wydarzeń, w szczególności wpływu zmian klimatu na występowanie powodzi.

W wyniku wstępnej oceny ryzyka powodziowego wskazano ONNP dla następujących typów powodzi:

- powódź rzeczna:
 - › o mechanizmie naturalnego zebrania, powstała w wyniku przelania lub zniszczenia wałów przeciwpowodziowych;
- powódź od strony morza:
 - › o mechanizmie naturalnego wezbrania, powstała w wyniku przelania, zniszczenia wałów przeciwpowodziowych lub przeciwsztormowych;
- powódź od urządzeń hydrotechnicznych:
 - › zalanie terenu przez wody na skutek awarii budowli piętrzących.

WAŻNE!

Celem WORP nie jest precyzyjne wyznaczenie zasięgu obszarów zagrożenia powodziowego, lecz ich wstępna identyfikacja.

Co może zrobić samorząd?

Zgodnie z [art. 167](#) ust. 1 Prawo wodne, wstępną ocenę ryzyka powodziowego przygotowuje się na podstawie dostępnych lub łatwo dostępnych do uzyskania informacji. Największą wiedzę o lokalnie występujących zjawiskach powodziowych posiadają Samorządy, dlatego pracę nad opracowaniem WORP rozpoczyna proces ankietyzacji.

Samorządy otrzymają wiadomość o rozpoczęciu procesu oraz instrukcję, jak najlepiej się do niego przygotować.

JST zostaną poproszone m.in. o informacje dotyczące:

- przebiegu oraz zasięgu powodzi historycznych;
- typów powodzi oraz ich przyczyn;
- częstotliwości występowania danego zjawiska;
- negatywnych konsekwencji w formie strat.

Ankieta zawiera także pytania o zrealizowane lub planowane działania oddziałujące na ryzyko powodziowe.

WAŻNE!

Samorządy, w tym służby zarządzania kryzysowego, posiadają najbardziej szczegółowe i wiarygodne informacje dotyczące powodzi występujących na danym terenie. Stanowią one podstawę i są materiałem wyjściowym do kolejnych analiz w ramach zarządzania ryzykiem i zagrożeniem powodziowym – ochrony przed powodzią. Warto więc podzielić się tą bezcenną wiedzą.

Mapy zagrożenia powodziowego [\(więcej informacji\)](#)

Mapy zagrożenia powodziowego (MZP) sporządza się dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, będących wynikiem wstępnej oceny ryzyka powodziowego. Przedstawiają one obszary o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi, głębokości wody, maksymalne rzędne zwierciadła wody, kierunki oraz prędkości przepływu wody.

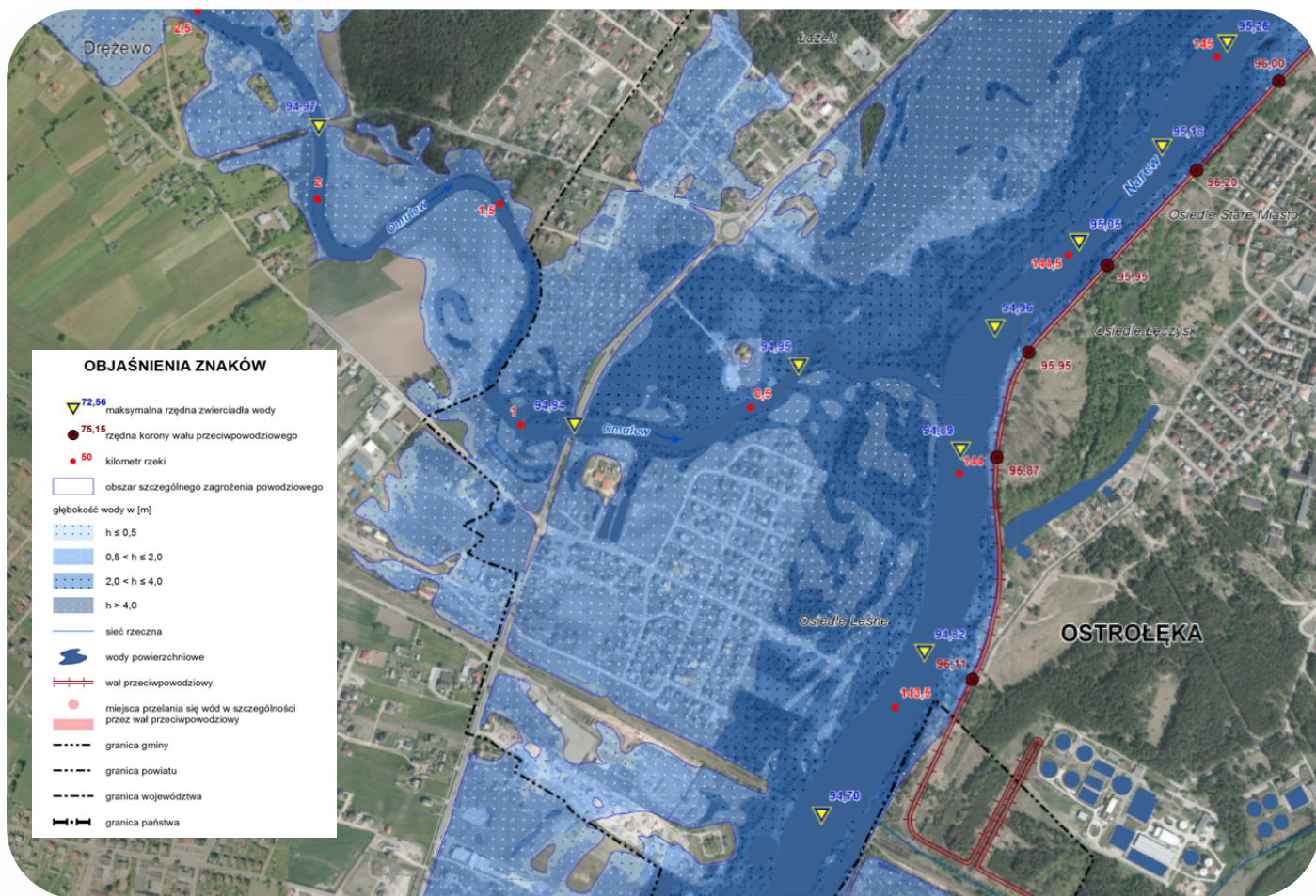
Szczegółowy zakres i wymagania dotyczące opracowywania map zagrożenia powodziowego określa [Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej](#) z dnia 4 października 2018 r. w sprawie opracowania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego (Dz. U. 2018 poz. 2031).

- Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawia się obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest:
 - › niskie i wynosi **0,2% (raz na 500 lat)** lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego;
 - › średnie i wynosi **1% (raz na 100 lat)**;
 - › wysokie i wynosi **10% (raz na 10 lat)**.

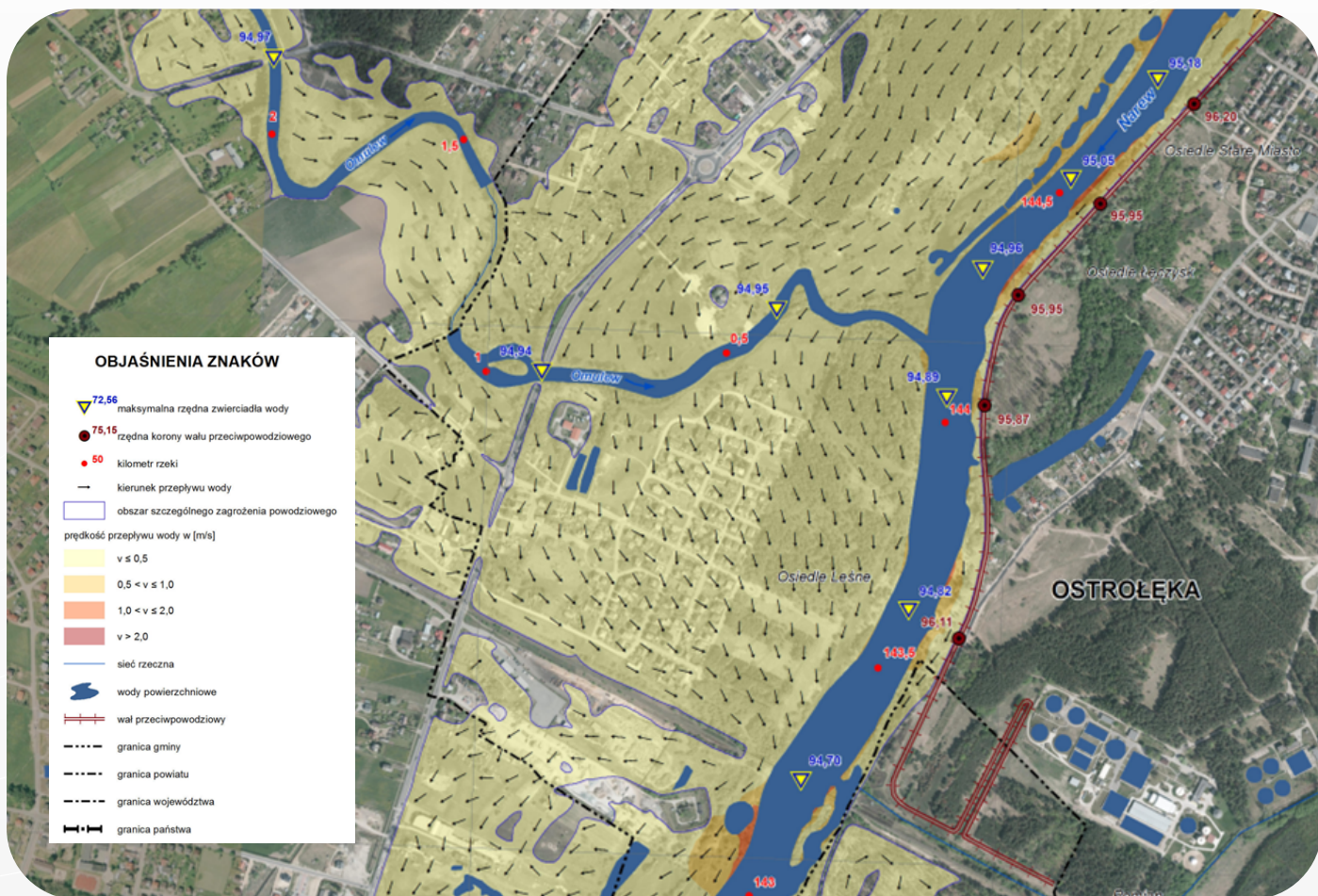
Obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest wysokie lub średnie określa się jako obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

- Mapy zagrożenia powodziowego obejmują także tereny narażone na zalanie w przypadku:
 - › zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego;
 - › zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwsztormowego;
 - › zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzącej.
- Przepływy o danym prawdopodobieństwie wyznacza się na podstawie wartości maksymalnych przepływów rocznych obserwowanych w wieloletniu (co najmniej 30 lat) w danym przekroju wodowskazowym rzeki.
- Im niższe jest prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi (zjawisko statystycznie pojawia się rzadziej), tym to zjawisko jest większe.
- Dla przykładu powódź, która miała miejsce we Wrocławiu w roku 1997, nazwana powodzią tysiąclecia jako pojawiająca się raz na 1000 lat, miała prawdopodobieństwo równe $Q=0,1\%$.
- Zgodnie z rozporządzeniem, wersje kartograficzne map zagrożenia powodziowego przygotowuje się w dwóch zestawach tematycznych – oddzielnie dla każdego prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi:
 - › mapy zagrożenia z głębokością wody:
 - **$h \leq 0,5 \text{ m}$** – wskazująca na niskie zagrożenie dla ludzi i obiektów budowlanych;
 - **$0,5 \text{ m} < h \leq 2 \text{ m}$** – wskazująca na średnie zagrożenie dla ludzi ze względu na możliwość ewakuacji na wyższe piętra, ale wysokie ze względu na straty materialne;

- **$2\text{ m} < h \leq 4\text{ m}$** – wskazująca na wysokie zagrożenie dla ludzi, ale bardzo wysokie ze względu na straty materialne; zalaniu mogą podlegać nie tylko partery, ale również pierwsze piętra budynków;
 - **$h > 4\text{ m}$** – wskazująca na bardzo wysokie zagrożenie dla ludzi i bardzo wysokie zagrożenie wystąpienia szkód całkowitych.
- › mapy zagrożenia powodziowego z kierunkami i prędkością przepływu wody:
- **$v \leq 0,5\text{ m/s}$** – prędkość mała – woda ma niewielką zdolność oddziaływania na obiekty;
 - **$0,5\text{ m/s} < v \leq 1\text{ m/s}$** – prędkość średnia – woda ma umiarkowaną zdolność oddziaływania na obiekty i jest w stanie przemieszczać obiekty o niewielkich rozmiarach i masie, stanowi zagrożenie dla ludzi;
 - **$1\text{ m/s} < v \leq 2\text{ m/s}$** – prędkość duża – woda ma silną zdolność oddziaływania na obiekty i jest w stanie przemieszczać obiekty o stosunkowo dużych rozmiarach i masie, stanowi poważne zagrożenie dla ludzi;
 - **$v > 2,0\text{ m/s}$** – bardzo duża prędkość – woda ma bardzo silną zdolność oddziaływania na obiekty i jest w stanie przemieszczać obiekty o bardzo dużych rozmiarach i masie oraz naruszać strukturę obiektów statycznych, stanowi bardzo poważne zagrożenie dla ludzi.

Przykładowy fragment mapy zagrożenia powodziowego z głębokością wody

Przykładowy fragment mapy zagrożenia powodziowego z prędkością przepływu wody

Mapy ryzyka powodziowego [\(więcej informacji\)](#)

Mapy ryzyka powodziowego (MRP) przedstawiają określone ryzyko powodziowe, które stanowi kombinację zagrożenia powodziowego (czyli prawdopodobieństwa zalania danego obiektu/terenu) z wartością potencjalnych strat powstałych w wyniku takiego zalania.

Na mapach ryzyka powodziowego przedstawia się w szczególności takie elementy jak:

- szacunkowa liczba ludności, która może być narażona na powódź;
- budynki mieszkalne oraz obiekty o szczególnym znaczeniu społecznym (tj. szpitale, szkoły, domy kultury, centra handlowo-usługowe, domy opieki, hospicja, jednostki policji i straży pożarnej i inne), których działanie może być utrudnione lub niemożliwe w związku z wystąpieniem powodzi - dla których głębokość wody wynosi > 2 m oraz ≤ 2 m;
- rodzaje działalności gospodarczej wykonywanej na obszarach zagrożenia powodziowego, w postaci klas użytkowania terenu: terenu zabudowy mieszkaniowej, tereny przemysłowe, tereny komunikacyjne, lasy, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, grunty orne i uprawy trwałe, użytki zielone, wody powierzchniowe, tereny pozostałe;
- obszary i obiekty dziedzictwa kulturowego;
- obszary chronione tj. ujęcia wód, obszary ochrony przyrody i inne;
- instalacje mogące, w razie wystąpienia powodzi, spowodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości tj. instalacje, na których prowadzenie jest wymagane uzyskanie pozwolenia zintegrowanego, o którym mowa w [art. 181](#) ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska, w następujących kategoriach działalności przemysłowej oraz zakłady przemysłowe, których instalacje nie wymagają pozwolenia, o którym mowa w pkt 1, a które mogą stwarzać zagrożenie, w tym zakłady będące zakładami o dużym ryzyku wystąpienia awarii albo zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii, w rozumieniu [art. 3](#) pkt 48a ustawy – Prawo ochrony środowiska i potencjalne ogniska zanieczyszczeń wody w przypadku wystąpienia powodzi m.in. zakłady przemysłowe (przetwórstwo drewna, zakłady chemiczne, zakłady chowu i hodowli drobiu i świń itd.), oczyszczalnie ścieków, cementarne itd.;
- wartości potencjalnych strat dla poszczególnych klas użytkowania terenu, tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny przemysłowe, tereny komunikacyjne, lasy, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, użytki rolne, wody.

Zgodnie z [rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej](#) z dnia 4 października 2018 r. w sprawie opracowania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego (Dz. U. 2018 poz. 2031), wersje kartograficzne map zagrożenia powodziowego, przygotowuje się w dwóch zestawach tematycznych:

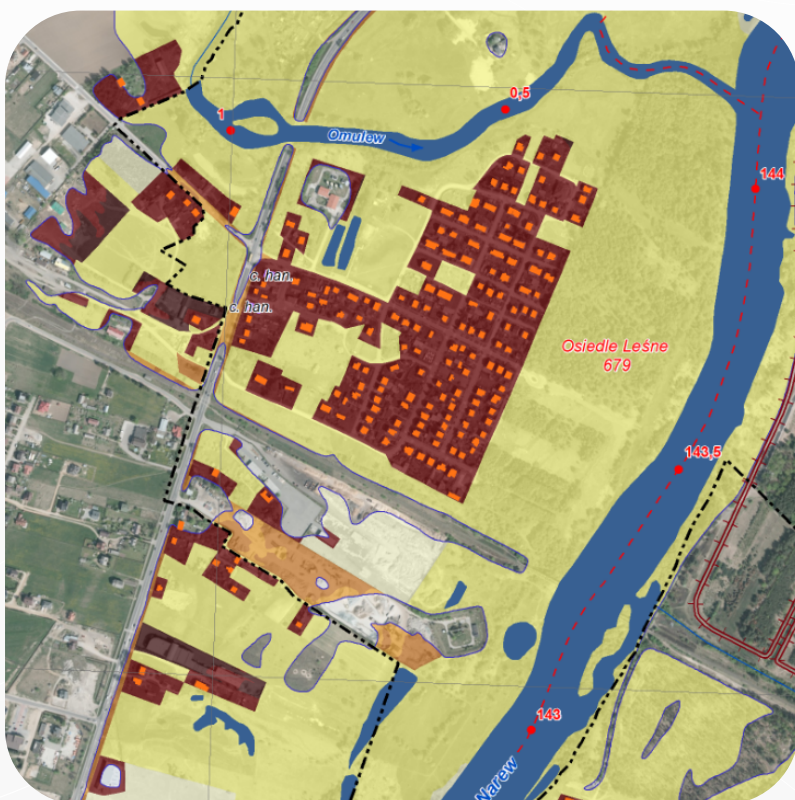
- mapy ryzyka powodziowego przedstawiające potencjalne negatywne skutki dla życia i zdrowia ludzi oraz wartości potencjalnych strat powodziowych;
- mapy ryzyka powodziowego przedstawiające potencjalne negatywne skutki dla środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej, oddzielnie dla każdego z obszarów zagrożenia powodziowego.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW

- Klasy użytkowania terenu:**
- tereny zabudowy mieszkaniowej
 - tereny przemysłowe
 - tereny komunikacyjne
 - lasy
 - tereny rekreacyjno-wypoczynkowe
 - grunty orne i uprawy trwałe
 - użytki zielone
 - tereny pozostałe
 - wody powierzchniowe
- zakłady przemysłowe:**
- instalacje mogące powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości
 - zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej
- o kategorii działalności:**
- przemysł energetyczny
 - produkcja i obróbka metali
 - przemysł mineralny
 - przemysł chemiczny
 - gospodarka odpadami
 - inne rodzaje działalności
- potencjalne ogniska zanieczyszczeń:**
- składowisko odpadów komunalnych
 - składowisko odpadów przemysłowych
 - składowisko odpadów mieszanych
 - cmentarz
 - oczyszczalnia ścieków
 - przepompownia ścieków
- potencjalne ogniska zanieczyszczeń:**
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią
 - kilometr rzeki
 - cieki naturalne i kanały
 - wal przeciwpowodziowy
 - zapora boczna
 - granica gminy
 - granica powiatu
 - granica województwa
 - granica państwa

Przykładowy fragment mapy ryzyka powodziowego - potencjalne negatywne skutki dla środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW

- budynek mieszkalny w obszarze zagrożenia powodziowego [głębokość wody w m]:**
- ≤ 2,0
 - >2,0
- budynek o znaczeniu społecznym w obszarze zagrożenia powodziowego [głębokość wody w m]:**
- ≤ 2,0
 - >2,0
- oznaczenie budynku o znaczeniu społecznym:**
- Złb - żłobek, przedszk - przedszkole, szk - szkoła,
 - P - jednostki Policji, rem - jednostki ochrony przeciwpożarowej, SG - jednostki Straży Granicznej,
 - szp - szpital, san - sanatorium, d. sp - dom pomocy społecznej, dom opieki, hospicjum,
 - c. han - centrum handlowo-usługowe, H - hotel, d. wyp - dom wypoczynkowy,
 - d. wych - dom wychowawczy, z. kar - zakład karny, zakład poprawczy, areszt śledczy
- wartość potencjalnych strat powodziowych [zł/m²]**
- obszary, dla których nie oblicza się strat
 - ≤ 1
 - 2 - 50
 - 51 - 150
 - 151 - 300
 - 301 - 600
 - > 600
- 50** kilometr rzeki
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią**
- cieki naturalne i kanały**
- wody powierzchniowe**
- wal przeciwpowodziowy**
- zapora boczna**
- granica części miejscowości znajdującej się w obszarze zagrożenia powodziowego**
- granica miejscowości znajdującej się w obszarze zagrożenia powodziowego**
- granica gminy**
- granica powiatu**
- granica województwa**
- granica państwa**
- KALISZ** 1380 nazwa miasta i szacunkowa liczba mieszkańców zagrożonych powodzią
- Chotów** 52 nazwa wsi i szacunkowa liczba mieszkańców zagrożonych powodzią
- Rypinek** 15 nazwa części miasta lub wsi i szacunkowa liczba mieszkańców zagrożonych powodzią

Przykładowy fragment mapy ryzyka powodziowego - potencjalne negatywne skutki dla życia i zdrowia ludzi oraz wartości potencjalnych strat powodziowych

Zgodnie z **art. 171** projekty MZP oraz MRP sporządzają Wody Polskie w uzgodnieniu z właściwymi wojewodami. Natomiast minister właściwy do spraw gospodarki wodnej zatwierdza mapy i przekazuje je w postaci elektronicznej m. in. właściwym marszałkom województw, właściwym starostom i właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast.

foto (autor: Zbigniew Gałucki): Zgorzelec, 2010r.

Co może zrobić samorząd?

W procesie aktualizacji map ryzyka powodziowego i map zagrożenia powodziowego niezbędne było pozyskanie informacji dotyczących nowo zrealizowanych inwestycji, które mogą mieć wpływ na zmianę zagrożenia powodziowego np. nowo wybudowanych odcinków wałów, czy obiektów mostowych. Z uwagi na posiadanie lokalnej wiedzy, bardzo istotnym źródłem takich informacji są Samorzady, które przekazują je w procesie ankietyzacji.

WAŻNE!

Zadania samorządu

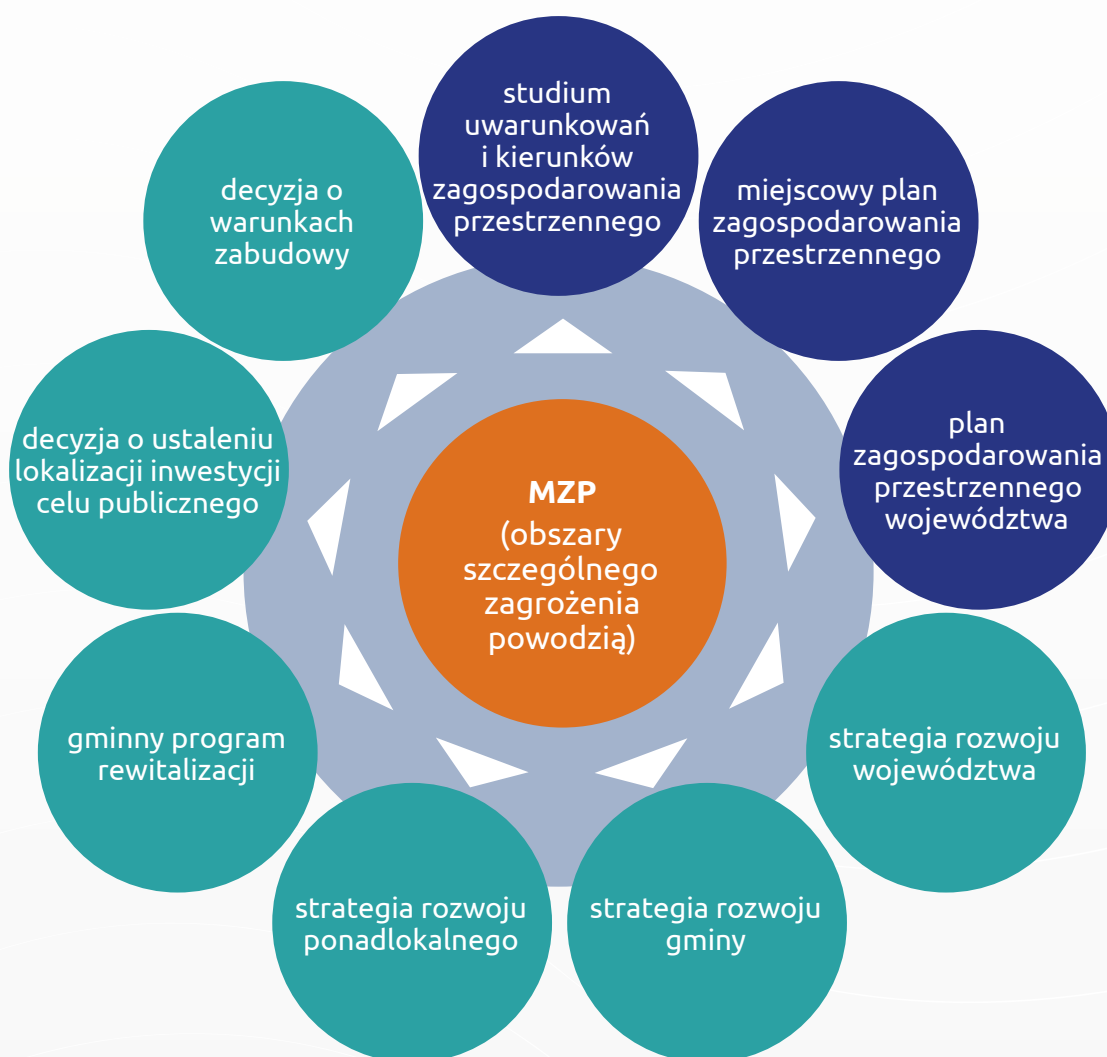
Obszary szczególnego zagrożenia powodzią muszą zostać uwzględnione w dokumentach planistycznych gminy, na podstawie [ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym](#) oraz [ustawy Prawo wodne](#). Natomiast zakres wymagań oraz warunków dla planowanej zabudowy oraz planowanego zagospodarowania terenów położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz sposób ich ustalania i zakres wymagań lub warunków dla planowanej zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, ograniczających negatywne skutki zalania wodami powodziowymi obiektów budowlanych, określa [Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz Ministra Inwestycji i Rozwoju](#) z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie zakresu wymagań oraz warunków dla planowanej zabudowy oraz planowanego zagospodarowania terenów położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz sposobu ich ustalania (Dz. U. 2019 poz. 244).

W przypadku pytań dotyczących MZP i MRP - przedstawiciel JST może się skontaktować z Wydziałem Koordynacji Ochrony Przed Powodzią i Suszą we właściwym RZGW.

Ograniczenia wynikające z map, czyli relacja do dokumentów planistycznych i decyzji wydawanych przez JST

Planowanie przestrzenne decyduje nie tylko o wizerunku gmin, ale przede wszystkim o bezpieczeństwie i komforcie życia mieszkańców. Ponieważ bezpieczeństwo mieszkańców jest priorytetem racjonalnej gospodarki przestrzennej, granice obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, wynikające z cyklicznie opracowywanych map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, należy uwzględniać w dokumentach planistycznych oraz decyzjach, wskazanych w [art. 166](#) ustawy Prawo wodne: w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, gminnym programie rewitalizacji, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy. W przypadku gmin dotyczy to studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a na szczeblu wojewódzkim dotyczy to planów zagospodarowania przestrzennego województwa. Ponadto ograniczenia wynikające z map należy uwzględnić również w strategii rozwoju województwa, strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju ponadlokalnego, gminnym programie rewitalizacji, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Podczas opracowywania dokumentu należy uwzględnić obowiązkowy zakres, określony w [art. 15](#) ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2022 poz. 503), w tym granice i sposoby zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Dodatkowo w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego określa się granice terenów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym czy granice terenów inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym umieszczonych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, które między innymi mogą dotyczyć bezpieczeństwa powodziowego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Podczas opracowywania dokumentu należy uwzględnić, zgodnie z [art. 10](#) ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2022 poz. 503), obszary szczególnego zagrożenia powodzią, obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym czy obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa

Podczas opracowywania dokumentu należy uwzględnić, zgodnie z [art. 39](#) ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2022 poz. 503), obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Natomiast zgodnie z [art. 39](#) ust. 5 umieszcza się te inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, które zostały ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa, zgodnie z ich właściwością.

WAŻNE!

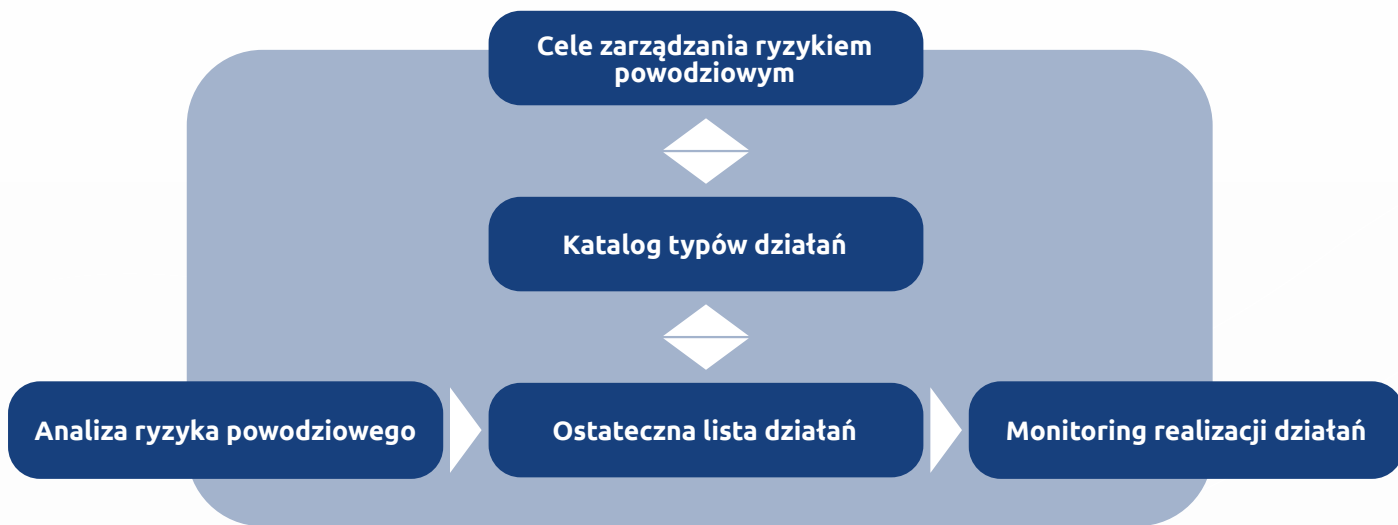
Rolą Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w przygotowaniu powyższych dokumentów jest ich uzgodnienie w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. W czasie ich opracowywania wójt/ burmistrz/prezydent miasta występuje z wnioskiem o uzgodnienie do dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

W przypadku gdy stanowisko opracowującego dokument planistyczny (wnioskującego o uzgodnienie) jest odmienne od uzgodnienia (lub odmowy uzgodnienia) dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej PGW WP wówczas wnioskodawca ma prawo złożyć odwołanie do prezesa PGW WP. W takim wypadku prezes Wód Polskich jako organ II instancji wyda decyzję. Na taką decyzję przysługuje prawo do złożenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

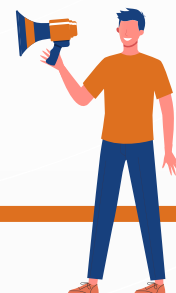
2. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym i jego składowe

Proces opracowania planu zarządzania ryzykiem powodziowym przebiegał etapowo, co obrazuje poniższy schemat. W kolejnych rozdziałach omówione zostaną poszczególne elementy schematu.

WAŻNE!

Istotą planu zarządzania ryzykiem powodziowym jest realizacja celów zarządzania ryzykiem powodziowym, osiągnięta poprzez wdrażanie typów działań, a następnie działań ujętych na ostatecznej liście działań.

Cele PZRP

Nadrzędnym celem zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.

W planie zarządzania ryzykiem powodziowym określono 3 cele główne:

Cel 1.

Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego

Cel 2.

Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego

Cel 3.

Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym

Realizację celów głównych zapewnia osiągnięcie 11 celów szczegółowych. Przyjęte cele szczegółowe były szeroko omawiane podczas spotkań zorganizowanych w ramach konsultacji społecznych projektów planów zarządzania ryzykiem powodziowym. Opis celów szczegółowych jest zamieszczony w dokumentach udostępnionych na stronie internetowej projektu [Stop Powodzi](#).

Przyjęte cele odnoszą się do wszystkich etapów zarządzania ryzykiem powodziowym (etap prewencji i ochrony, etap przygotowania oraz etap odbudowy i analizy).

Oczekiwany efektem wdrożenia planu zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi poprzez realizację wyznaczonych w nim celów głównych i przyporządkowanych im celów szczegółowych.

Katalog typów działań

Osiągnięciu celów zarządzania ryzykiem powodziowym w pierwszej kolejności służy katalog typów działań, który systematyzuje działania przewidziane do realizacji. W PZRP wyznaczono 31 typów działań.

WAŻNE!

Typ działania nie jest jeszcze działaniem inwestycyjnym ujętym na ostatecznej liście działań, jest natomiast określeniem zbioru cech, którymi charakteryzują się działania przypisane do danego typu.

Przykład: do typu działania nr 29 budowa przebudowa wałów przeciwpowodziowych należą wszystkie działania z ostatecznej listy działań (OLD), związane z wałami przeciwpowodziowymi.

Katalog typów działań otwierają typy działań nietechnicznych. Po nich ulokowano działania techniczne. Taka kolejność obrazuje przyjętą strategię zarządzania ryzykiem powodziowym, tzn., że działania techniczne stosujemy wówczas, gdy rozwiązania nietechniczne okażą się niewystarczająco skuteczne.

Typy działań nietechnicznych

Ochrona lub zwiększanie retencji zlewniowej na gruntach leśnych, wodno-błotnych, zadrzewionych i zakrzewionych, rolnych i na gruntach zurbanizowanych

Opracowanie dokumentów i podjęcie prac legislacyjnych pozwalających na uściślenie warunków kształtowania zagospodarowania przestrzennego oraz opracowania instrukcji przeciwpowodziowej

Inicjowanie badań naukowych i analiz eksperckich w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym

Doskonalenie planów zarządzania kryzysowego, gromadzenie i udostępnianie danych o szkodach i ryzyku powodziowym oraz analizy skuteczności systemu zarządzania ryzykiem powodziowym i rekomendacje zmian

Rozwój krajowego systemu prognoz, monitoringu i ostrzeżeń oraz lokalnych systemów ostrzegania przed powodzią

Doskonalenie pomocy i wsparcia podczas i po ustąpieniu powodzi

Usprawnienie reguł sterowania obiektami i urządzeniami technicznej ochrony przed powodzią i rekomendowanie zmian

W pierwszej kolejności ulokowano typy działań związane ze zwiększaniem retencji i spowalnianiem spływu wód opadowych, które nie tylko wpływają na redukcję ryzyka powodziowego, ale także mają wpływ na ograniczenie niekorzystnych skutków związanych z niedoborem wody.

W drugiej kolejności umiejscowione zostały działania nietechniczne, których celem jest kształtowanie warunków prawnych pozwalających na racjonalne zagospodarowanie obszarów zagrożonych powodzią i redukcję podatności na powódź ludzi i obiektów znajdujących się tam.

Następne są typy działań edukacyjnych, informacyjno-promocyjnych oraz innych działań nietechnicznych wzmacniających system zarządzania ryzykiem powodziowym. Znajdują się tutaj m.in. działania dotyczące wprowadzenia tematyki powodzi do podstawy programowej nauczania. Działania realizujące ten typ mają szczególne znaczenie w kontekście społecznej akceptacji planowanych do realizacji inwestycji hydrotechnicznych niezbędnych do przeciwdziałania powodzi.

Istotne miejsce zajmują typy działań związane z prognozowaniem, w tym dalszy rozwój krajowego systemu realizowanego przez Państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną (PSHM) w IMGW – PIB, ale również działania, które mogą podejmować lokalne samorzady, aby chronić wrażliwe obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi (poprzez: identyfikację przyczyn powodzi oraz określenie wskaźników zagrożenia, opomiarowanie elementów zmiennych i wykorzystanie tak pozyskanych danych).

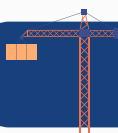
Kolejny typ tworzą działania związane z zarządzaniem kryzysowym. Pojęcie zarządzania kryzysowego określa [art. 2](#) ustawy o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. 2022 poz. 261). W celu realizacji zadań z zakresu planowania cywilnego organy administracji publicznej zobowiązane są do sporządzania określonej dokumentacji planistycznej, w tym planów zarządzania kryzysowego.

Zwieńczeniem działań nietechnicznych są badania naukowe - zachęcanie jednostek badawczych do prowadzenia badań m.in. w zakresie: możliwości zwiększania retencji w zlewniach z zastosowaniem naturalnej i sztucznej retencji, stosowania różnego rodzaju działań inwestycyjnych w zakresie kształtowania zasobów wodnych, zlecenia analiz eksperckich dotyczących wdrażania wyników badań w praktyce gospodarowania wodami, m.in. opracowanie koncepcji sterowania falą powodziową z wykorzystaniem infrastruktury żeglugowej, opracowanie koncepcji rozbudowy retencji dolinowej, analizy wpływu zmian klimatu na zagrożenie powodziowe i inne.

Typy działań technicznych

Ochrona lub zwiększenie retencji dolin rzecznych

Budowa/przebudowa: hydrotechnicznych obiektów retencjonujących wodę, mobilnych systemów ochrony przed powodzią, kanałów ulgi, wałów przeciwpowodziowych

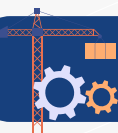
Zachowanie i poprawa funkcjonalności systemu zabezpieczenia obszarów depresyjnych

Dostosowanie przepustowości koryta cieków lub kanałów do racjonalnego przeprowadzania wód powodziowych

Zapewnienie możliwości prowadzenia akcji lodotamania

Zapewnienie funkcjonalności istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej, odbudowa i usprawnienie systemu przywracania funkcji infrastruktury po powodzi

Działania techniczne koncentrują się na inwestycjach polegających m. in. na:

- budowie zbiorników retencyjnych i polderów, a także innych obiektów, które pozwalają na retencjonowanie wody;
- zachowaniu i poprawie funkcjonalności systemu zabezpieczenia obszarów depresyjnych, tj. na budowie nowych obiektów, remontach i modernizacji istniejących obiektów oraz utrzymaniu i modernizacji systemu monitoringu i zarządzania pracą urządzeń technicznych;
- odbudowie obiektów hydrotechnicznych, które w trakcie powodzi uległy zniszczeniu i wymagają pilnej odbudowy, aby odtworzyć funkcjonalność systemu przeciwpowodziowego i przywrócić utraconą zdolność ochrony przeciwpowodziowej;
- zapewnieniu funkcjonalności budowli przeciwpowodziowych, które z różnych powodów utraciły swoją funkcjonalność (remonty, modernizacje i prace związane z realizacją decyzji administracyjnych);
- zapewnieniu niezbędnej rozbudowy floty lodołamaczy z niezbędną infrastrukturą oraz zapewnieniu swobodnego przemieszczania się po rzekach lodołamaczy w okresie zimowym w celu dopłynięcia do stref powstawania zatorów;
- ochronie wrażliwych obszarów lub obiektów przed powodzią poprzez zastosowanie różnego typu przegród mobilnych;
- budowie wałów przeciwpowodziowych w sytuacjach, gdy retencjonowanie wód powodziowych nie jest wystarczające dla ochrony wrażliwych obszarów;
- budowie kanałów ulgi tam, gdzie zjawisko powodzi może skutkować szczególnie wysokimi stratami;
- realizacji działań technicznych zmierzających do umożliwienia przeprowadzenia wód powodziowych w celu ochrony obszarów szczególnie wrażliwych przed ich zalaniem. Do takich działań należy zaliczyć wszystkie działania polegające na oddaniu przestrzeni rzece, ale także utrzymaniu w należytym stanie terasy zalewowej rzek.

Ocena i analiza ryzyka powodziowego

Proces wyboru działań ujętych na ostatecznej liście działań został poprzedzony szeregiem analiz.

Materiałem wyjściowym do przeprowadzenia analizy ryzyka powodziowego były obszary zagrożenia powodziowego (OZP) wyznaczone w MZP i MRP oraz obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi (ONNP) wyznaczone we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego dla rzek, dla których nie opracowano map.

Poziom ryzyka powodziowego określono dla wszystkich kategorii skutków powodzi, ujętych w [Dyrektywie Powodziowej](#) i ustawie Prawo wodne ([art. 16](#) pkt. 48), zarówno dla powodzi rzecznych o mechanizmie naturalnego wezbrania jak i dla powodzi rzecznych powstałych w wyniku całkowitego zniszczenia wałów przeciwpowodziowych.

Kategorie skutków powodzi

**zdrowie
ludzi**

**środowisko
naturalne**

**dziedzictwo
kulturowe**

**działalność
gospodarcza**

W wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka powodziowego wyznaczone zostały obszary charakteryzujące się najwyższym poziomem ryzyka powodziowego czyli obszary problemowe. To właśnie dla tych obszarów zbudowano wstępną listę działań ujmując na niej wszystkie potencjalne działania, które mogłyby wpłynąć na ograniczenie ryzyka powodziowego w tych obszarach.

Co może zrobić samorząd?

Danymi wejściowymi do opracowania wstępnej listy działań są między innymi inwestycje przeciwpowodziowe planowane do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego.

Rolą JST jest przekazanie informacji na temat działań przeciwpowodziowych (technicznych i nietechnicznych), jakie jednostki rządowe i samorządowe realizują na terenie swojej jurysdykcji. Działania te, w ramach prac nad planami zarządzania ryzykiem powodziowym, podlegają dalszym analizom.

W kolejnym kroku, wszystkie działania umieszczone na wstępnej liście działań poddano analizie S.M.A.R.T. sprawdzając czy spełniają one kryteria tej analizy.

Kryteria S.M.A.R.T.

**Skonkretyzowany
(ang. Specific)**

**Mierzalny
(ang. Measurable)**

**Osiągalny
(ang. Achievable)**

**Realny
(ang. Realistic)**

**Terminowy
(ang. Time-bound)**

Dla działań, które pomyślnie przeszły analizę S.M.A.R.T. zbudowano warianty planistyczne, dla których następnie wykonano modelowanie hydrauliczne oraz analizy kosztów i korzyści, analizy wielokryterialne i środowiskowe.

W ten sposób wyłoniono warianty zbudowane z działań, które najefektywniej redukują ryzyko powodziowe w obszarach problemowych a tym samym realizują cel 2 zarządzania ryzykiem powodziowym. Działania te weszły jako duża grupa działań na ostateczną listę działań (OLD).

Ostateczna lista działań (OLD) – działania przewidziane do realizacji

Poza szeroką grupą działań realizujących cel 2 zarządzania ryzykiem powodziowym, istotne miejsce na ostatecznej liście działań, mają działania realizujące pozostałe cele zarządzania ryzykiem powodziowym. Dopiero pakiet działań realizujących wszystkie cele tworzy pełną listę nazwaną w dokumencie PZRP ostateczną listą działań.

OSTATECZNA LISTA DZIAŁAŃ (OLD)

Działania zaplanowane i rozpoczęte w I cyklu PZRP i kontynuowane w II cyklu planistycznym (również poza obszarami problemowymi)

Działania realizujące cel I, czyli mające za zadanie nie dopuścić do wzrostu ryzyka powodziowego

Działania realizujące cel II, czyli mające za zadanie redukcję ryzyka powodziowego

Działania realizujące cel III czyli takie, które mają na celu poprawę systemu zarządzania ryzykiem powodziowym

Konieczność zachowania ciągłości procesu planistycznego

Działania realizujące poniższe cele szczegółowe celu głównego

- zapewnienie warunków ograniczających możliwość występowania powodzi
- zapewnienie racjonalnego gospodarowania obszarami zagrożenia powodziowego

Działania realizujące poniższe cele szczegółowe celu głównego

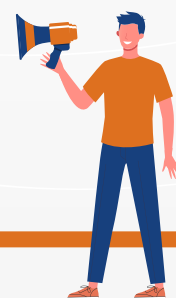
- zapewnienie warunków redukujących możliwość występowania powodzi
- redukcja obszaru zagrożonego powodzią oraz zapewnienie racjonalnego gospodarowania obszarami
- redukcja wrażliwości społeczności i obiektów na obszarze zagrożenia powodzią

Działania realizujące poniższe cele szczegółowe celu głównego

- zwiększenie skuteczności prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrotechnicznych
- zwiększenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych
- wdrożenie systemu analiz popowodziowych i zwiększanie jego skuteczności
- wdrożenie instrumentów prawnych i finansowych zwiększających bezpieczeństwo powodziowe
- zwiększenie świadomości i wiedzy na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego

Ostateczna lista działań zawiera zestawienie wszystkich działań planowanych do realizacji w ramach planu zarządzania ryzykiem powodziowym. Są to rozwiązania, które należy wdrożyć, aby skutecznie zarządzać ryzykiem powodziowym w obszarze dorzecza.

Mając na uwadze zachowanie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, część działań może być szczególnie istotna dla wszystkich obszarów dorzeczy. Ze względu na swój szeroki zasięg, działania te zostały nazwane działaniami horyzontalnymi. Przykładem jest działanie „Modernizacja i wdrożenie systemów informatycznych wspomagających pracę operacyjną Centrów Operacyjnych Kraków i Wrocław wraz z dostawami niezbędnego sprzętu i oprogramowania (projekt 4B.1/1)”.

Nazwa działania horyzontalnego	Obszar dorzecza					
	Wisły	Odry	Pregoły	Łaby	Dunaju	Niemna
Analiza skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i rekomendacja zmian						
Wdrożenie lokalnego systemu prognozowania monitoringu i ostrzeżeń / podniesienie poziomu ich jakości i wiarygodności						
Wdrożenie systemu monitorowania i gromadzenia informacji o podtopieniach i ich skutkach na obszarach zurbanizowanych i użytków rolnych						
Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych						
Wdrożenie monitoringu stacji pomp						
Analiza programów inwestycyjnych w zlewniach nie objętych MZP i MRP						
Opracowanie metodyki oceny ryzyka powodziowego na terenach górniczych zagrożonych osiadaniem						
Promowanie stosowania Katalogu Dobrych Praktyk rekomendowanych przez Wody Polskie						
Stworzenie ogólnodostępnej bazy danych o szkodach powodziowych						
Wprowadzenie tematyki gospodarki wodnej do podstawy programowej kształcenia ogólnego w programie szkoły podstawowej i ponadpodstawowej						
Przeprowadzanie kampanii informacyjno-promocyjnych związanych z wdrażaniem PZRP						
Wdrożenie systemu monitorowania i gromadzenia informacji o powstawaniu zatorów w okresie zimy i ich skutkach						
Modernizacja i wdrożenie systemów informatycznych wspomagających pracę operacyjną Centrów Operacyjnych Kraków i Wrocław wraz z dostawami niezbędnego sprzętu i oprogramowania (projekt 4B.1/1)						

działanie horyzontalne będzie realizowane dla wskazanego obszaru dorzecza

Niezrealizowanie zaplanowanej inwestycji przeciwpowodziowej skutkować będzie nieosiągnięciem założonych celów realizacji PZRP i niezyskaniem oczekiwanej redukcji ryzyka powodziowego dla obszaru problemowego.

Należy mieć na uwadze, że nie wszystkie zaplanowane w PZRP działania stanowią niezależne od siebie zamierzenia inwestycyjne. Część działań jest powiązanych ze sobą i tylko realizacja wszystkich pozwoli na osiągnięcie nadrzędnego celu zarządzania ryzykiem powodziowym tj. ograniczenia potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. Stąd konsekwencją braku realizacji zaplanowanej inwestycji przeciwpowodziowej może być także wzrost ryzyka powodziowego na obszarze położonym poniżej wyznaczonego obszaru problemowego.

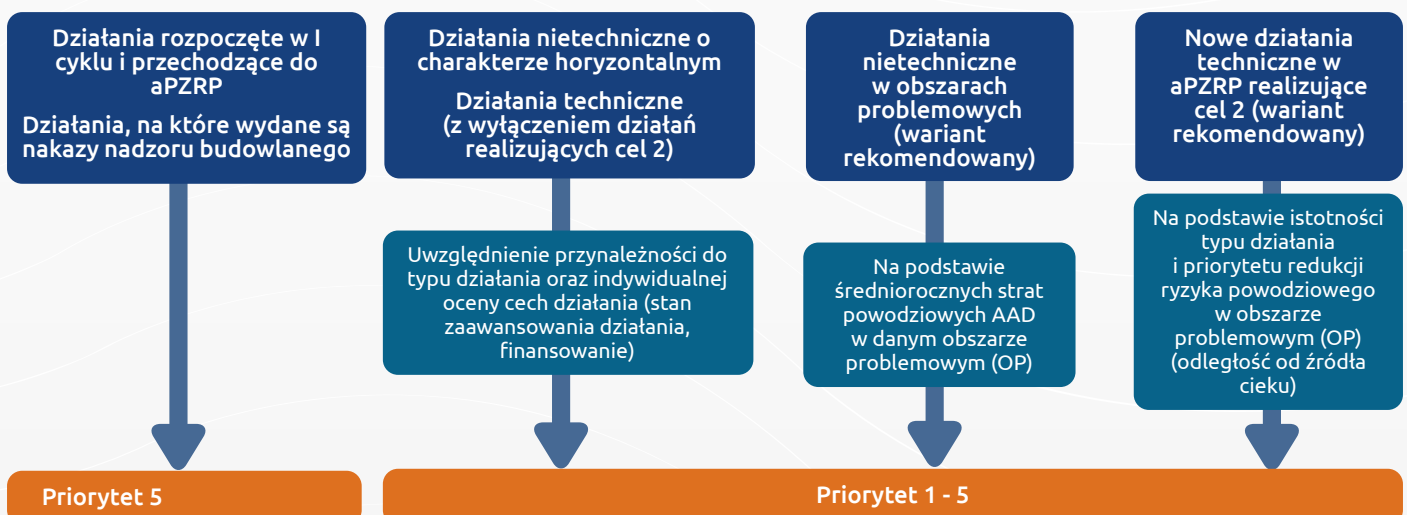
Priorytetyzacja działań

Każde spośród działań planowanych do realizacji w planach zarządzania ryzykiem powodziowym posiada określony priorytet, wskazany na ostatecznej liście działań w kolumnie o nazwie „Priorytet realizacji działania”, który określa stopień pilności realizacji każdego działania.

Priorytety działań zostały przypisane z zastosowaniem 5-stopniowej skali uzależnionej od stopnia pilności ich realizacji.

Określając priorytety dla poszczególnych działań ujętych na ostatecznej liście działań, zastosowano podejście zgodnie z poniższym schematem:

Jako najpilniejsze wskazywane były działania rozpoczęte w poprzednim cyklu planistycznym i przewidziane do kontynuacji, a także działania które powinny być realizowane z uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa budowli hydrotechnicznych, dla których wydane są nakazy nadzoru budowlanego. Działaniom tym nadawano priorytet bezzwłoczny – 5.

W przypadku pozostałych działań, którym nadawano priorytety realizacji w pełnej skali priorytetyzacji (priorytety 1 – 5), wpływ na przyznaną ocenę miały takie aspekty jak:

- rodzaj działania (działanie techniczne lub nietechniczne);
- lokalizacja działania (działanie zlokalizowane w obszarze problemowym lub poza obszarem problemowym).

W dalszej kolejności, w zależności od rodzaju działania oraz jego lokalizacji, przy przyznawaniu priorytetów realizacji uwzględniano takie cechy jak:

- przynależność do typu działania;
- indywidualne cechy działania, obejmujące stopień zaawansowania działania oraz zapewnienie finansowania;
- położenie w obszarze problemowym oraz związana z tym wartość średniorocznych strat powodziowych AAD (ang. Average Annual Damage);
- lokalizacja na terenie obszaru problemowego, rozumiana jako odległość od źródła ciekłu.

Struktura ostatecznej listy działań:

Dla każdego z działań umieszczonych na ostatecznej liście działań przedstawiono następujące informacje:

- numer działania;
- nazwa działania;
- opis działania;
- numer typu działania;
- region wodny;
- nazwa zlewni planistycznej;
- nazwa obszaru problemowego;
- podmiot odpowiedzialny za realizację działania;
- priorytet realizacji działania;
- koszt realizacji działania (mln zł);
- termin rozpoczęcia i zakończenia działania.

Ostateczna lista działań umożliwia wyszukanie działania, które będzie realizowane na terenie danej gminy.

Można to zrobić na trzy sposoby:

1. Bardzo często nazwa danej miejscowości/gminy wymieniona jest w nazwie lub opisie działania.
2. Ostateczna lista działań zawiera informację o podmiocie odpowiedzialnym za realizację działania. Jeśli za realizację odpowiedzialna jest JST (jedna lub kilka) znajdziemy ją w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny za realizację działania”.
3. Ostateczna lista działań zawiera informację o zlewni planistycznej („Nazwa zlewni planistycznej”), w której realizowane jest działanie.

JST mogą się zgłosić do danego zarządu zlewni celem uzyskania informacji o działaniach realizowanych na terenie danej gminy.

Ilość i rodzaj planowanych działań

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie oraz organy administracji rządowej i samorządowej są odpowiedzialne za planowanie i realizację działań związanych z szeroko pojętą gospodarką wodną, polegających na wdrażaniu kompleksowych przedsięwzięć z zakresu ochrony przed powodzią zgodnie z zapisami ustawy **Prawo wodne**.

Zgodnie z zapisami PZRP dla poszczególnych obszarów dorzeczy JST są zobowiązane do realizacji różnych działań. W obszarze dorzecza **Wisły** działania te głównie koncentrować się będą na budowie/przebudowie mostów i kładek, wałów, zbiorników wodnych a także na zakupie i stosowaniu mobilnych systemów zabezpieczeń powodziowych czy ograniczaniu zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią czy organizacji akcji edukacyjnych. W obszarze dorzecza **Odry** działania te będą głównie dotyczyły budowy/przebudowy wałów i zbiorników, a także opracowania koncepcji zabezpieczenia przed powodziową wybranych miejscowości. W obszarze dorzecza **Pregoły** działania dotyczą zwiększenia lub przysposobienia zdolności retencyjnych oraz zabezpieczenie przeciwpowodziowe wybranych miejscowości. W pozostałych obszarach dorzeczy JST nie będzie realizowało działań.

Największą liczbę działań realizowanych przez JST zaplanowano do realizacji w obszarze dorzecza Wisły, stanowią one 17% wszystkich działań. W obszarze dorzecza Odry działania planowane do realizacji przez JST stanowią 5% wszystkich działań, natomiast w obszarze dorzecza Pregoły aż 25%. W obszarach dorzeczy Łaby i Niemna zaplanowane do realizacji działania będą realizowane przez podmioty inne niż JST.

WAŻNE!

Jeżeli zgłaszane przez gminę działanie nie znalazło się na ostatecznej liście działań oznacza to, że nie spełnia któregoś z poniższych kryteriów:

- nie spełnia kryteriów S.M.A.R.T.;
- nie zostało rozpoczęte w I cyklu planistycznym;
- nie wpływa bezpośrednio na redukcję ryzyka powodziowego w zidentyfikowanych obszarach problemowych;
- nie służy odbudowie utraconej funkcjonalności obiektów przeciwpowodziowych.

Źródła finansowania działań

W odniesieniu do wielu działań podstawowym źródłem finansowania będą krajowe środki publiczne pochodzące z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego i **Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** (NFOŚiGW) oraz Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).

Projekty przeciwpowodziowe mogą być dofinansowywane także z funduszy Unii Europejskiej. W okresie planistycznym 2022-2027 przewiduje się dofinansowanie projektów przeciwpowodziowych przede wszystkim w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) oraz Programu Fundusze Europejskie dla regionów (województw).

Poza wyżej wymienionymi źródłami finansowania, opartymi na pomocy bezzwrotnej, międzynarodowe instytucje finansowe, takie jak Bank Światowy, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju oraz Europejski Bank Inwestycyjny oferują również pożyczki i kredyty przeznaczone na finansowanie budowy obiektów przeciwpowodziowych.

Konsultacje społeczne dokumentu planu zarządzania ryzykiem powodziowym

Przeprowadzenie konsultacji społecznych projektów planów oraz zebranie uwag, wniosków i opinii to jedno z celów strategicznych procedury ich opracowywania. Konsultacje społeczne, zgodnie z **art. 173** ust. 1 pkt. 6 ustawy Prawo wodne powinny trwać minimum 6 miesięcy.

Co może zrobić samorząd?

Samorządy mogą aktywnie uczestniczyć w procesie konsultacji poprzez składanie uwag i wniosków czy udział w spotkaniach konsultacyjnych. Uwagi można składać w wersji pisemnej do ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Warto jednak zaznaczyć, że przy konsultacjach obecnych projektów planów dopuszczono szereg kanałów składania uwag w tym: czat spotkania konsultacyjnego, formularz on-line, pocztę e-mail, pisemnie w siedzibie właściwego ministerstwa, pocztę tradycyjną na adres właściwego ministerstwa, ustnie do protokołu w siedzibie właściwego ministerstwa, skrytką EPUAP oraz poprzez portal danych przestrzennych.

Ograniczenia wynikające z PZRP, czyli relacja do dokumentów planistycznych

Ustalenia dokumentów planistycznych w gospodarowaniu wodami, do których należą między innymi PZRP zgodnie z [art. 326](#) ust. 1 ustawy Prawo wodne, uwzględnia się w strategii rozwoju województwa, planach zagospodarowania przestrzennego województwa, strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju ponadlokalnego, oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Jednocześnie należy pamiętać, że zgodnie z [art. 166](#) ust. 10 ustawy Prawo wodne Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie odmawia uzgodnienia dokumentu planistycznego (planu zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego), w sytuacji gdy planowana zabudowa czy też planowane zagospodarowanie terenów położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią narusza ustalenia planu zarządzania ryzykiem powodziowym.

WAŻNE!

Samorządy powinny przykładać szczególną wagę do rozmieszczenia inwestycji zawartych w PZRP przy opracowaniu dokumentów planistycznych i wydawanych decyzjach. Należy pamiętać, iż PZRP są przyjmowane w formie rozporządzenia i ustalenia w nich zawarte powinny być stosowane i wiążące dla dokumentów i decyzji wydawanych przez JST.

HYDROPORTAL

Informacje przestrzenne o zakresie działań planowanych w ramach PZRP można znaleźć na stronie internetowej: www.isok.gov.pl (HYDROPORTAL) w zakładce plany zarządzania ryzykiem powodziowym.

Strona główna / Hydroportal

Hydroportal

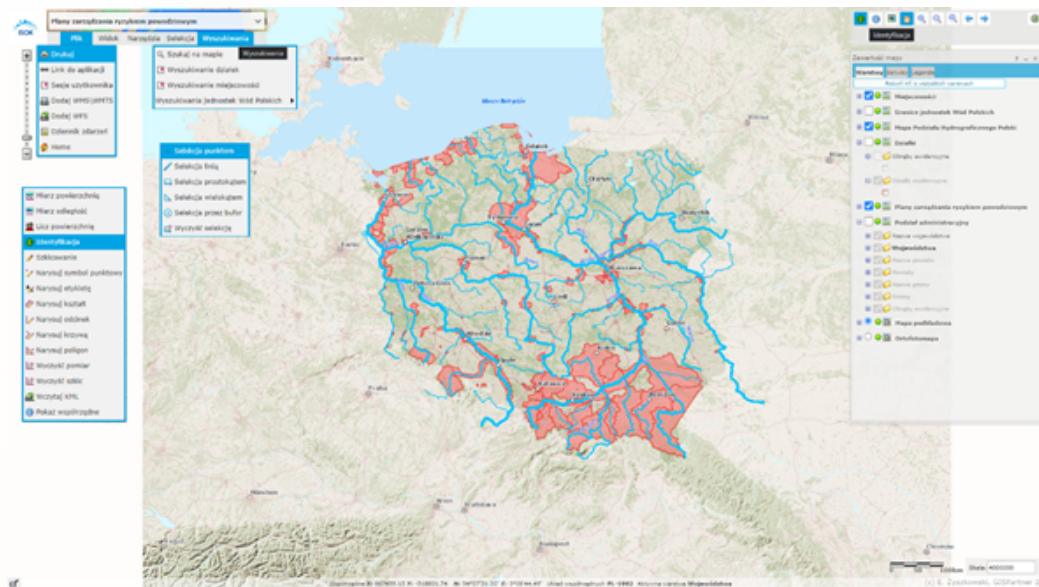
Hydroportal to publiczny portal dotyczący szeroko pojętej tematyki wodnej na terenie Polski. Umożliwia przegląd danych dotyczących ryzyka powodziowego, przeciwdziałania suszy czy prezentujący plany gospodarowania wodami. Zawiera szereg danych zebranych w jednym miejscu.

Portal publiczny

- Wstępna ocena ryzyka powodziowego (WORP)
- Mapy zagrożenia powodziowego
- Mapy ryzyka powodziowego
- Plany gospodarowania wodami
- Plany zarządzaniem ryzykiem powodziowym
- Plany przeciwdziałania skutkom suszy
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
- System informacyjny gospodarowania wodami (SIGW)
- Hydroportal MZP i MRP w formacie pdf

Hydroportal zawiera szereg funkcjonalności umożliwiających sprawną identyfikację i wyszukanie danego działania:

- Narzędzie wyszukiwania umożliwiające wyszukiwanie słów kluczowych (nazw gmin, miejscowości) oraz konkretnych działek i jednostek Wód Polskich.
- Okno „zawartość mapy” umożliwiające przeglądanie następujących warstw prezentowanych przez Hydroportal:
 - › miejscowości;
 - › granice jednostek Wód Polskich;
 - › Mapa Podziału Hydrograficznego Polski (MHP);
 - › warstwa z numerami i konturami działek ewidencyjnych;
 - › warstwa z działaniami w ramach planów zarządzania ryzykiem powodziowym;
 - › warstwy z podziałem administracyjnym Polski – województwa, powiaty, gminy;
 - › warstwy podkładowe – mapa topograficzna oraz ortofotomapa.
- W oknie „zawartość mapy” istnieje możliwość dowolnego włączenia i wyłączenia wyświetlanych w danym momencie warstw (znak).
- Możemy też sprawdzić, w jaki sposób wyświetlana jest dana warstwa, poprzez jej rozwinięcie (znak +).
- Za pomocą narzędzia „Identyfikacja” (z paska narzędzi) istnieje możliwość uzyskania informacji na temat danego obiektu/warstwy. Po wybraniu tego narzędzia kursor myszy zmienia się w symbol i po kliknięciu w dany obiekt otworzy się okno z informacją na jego temat.
- Hydroportal umożliwia także eksport danego widoku warstw lub wydruk mapy przygotowanej przez użytkownika. Może ona zawierać:
 - › widok warstw przygotowanych przez użytkownika wraz z wybraną przez niego skalą,
 - › legendę.

www.isok.gov.pl/hydroportal.html

WAŻNE!

Hydroportal jest narzędziem umożliwiającym przeglądanie warstw – produktów danego cyklu planistycznego w gospodarce wodnej m.in. WOPR, MRP, MZP i PZRP.

Nie istnieje możliwość edytowania tych warstw ani dodawania własnych.

3. Monitoring i sprawozdawczość

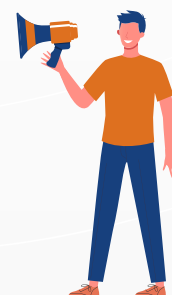
Postęp realizacji planu zarządzania ryzykiem powodziowym jest monitorowany zgodnie z art. 14 pkt 3 Dyrektywy Powodziowej oraz corocznie zgodnie z art. 328 ust. 1 pkt. 2 ustawy Prawo wodne i Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 14 grudnia 2018 r. w sprawie zakresu informacji z realizacji działań zawartych w planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, planach zarządzania ryzykiem powodziowym i programie ochrony wód morskich (Dz. U. 2018 poz. 2390). Sposób przeprowadzenia monitoringu realizacji celów i działań ujętych w planach zarządzania ryzykiem powodziowym przedstawia załącznik nr 1 do planu zarządzania ryzykiem powodziowym pt. „Raport dotyczący metod i sposobu przeprowadzenia monitoringu – Podręcznik”.

Obowiązek prawny składania sprawozdań

Akty prawne, z których wynika obowiązek składania sprawozdań 1. ustawa Prawo Wodne - art. 328 ust. 1 pkt. 2 (Dz. U. 2021 poz. 2233 z późn. zm.) 2. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 14 grudnia 2018 r. w sprawie zakresu informacji z realizacji działań zawartych w planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, planach zarządzania ryzykiem powodziowym i programie ochrony wód morskich (Dz. U. 2018 poz. 2390)	Kto? Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Wojewodowie, Marszałkowie województw, Prezydenci miast, Burmistrzowie, Wójtowie, Dyrektorzy Urzędów Morskich
	Za jaki okres? Corocznie za rok poprzedni
	Do kiedy? Do 28 lutego roku następnego

WAŻNE!

Podmioty odpowiedzialne za wykonanie zaplanowanych w PZRP działań, wskazanych na ostatecznej liście działań, są zobowiązane do raportowania ich stanu zaawansowania oraz do udzielania wszystkich informacji dotyczących wskaźników produktu i rezultatu służących ocenie efektywności prowadzonych działań, a także danych dotyczących wpływu realizowanej inwestycji na środowisko. Sprawozdanie powinno być przekazywane każdego roku do dnia 28 lutego i zawierać aktualny stan realizacji prac.

Załącznik nr 2 do Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 14 grudnia 2018 r. w sprawie zakresu informacji z realizacji działań zawartych w planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, planach zarządzania ryzykiem powodziowym i programie ochrony wód morskich (Dz. U. 2018 poz. 2390) wskazuje szczegółowo jakie informacje powinny być przekazywane w rocznych sprawozdaniach z realizacji działań zawartych w PZRP.

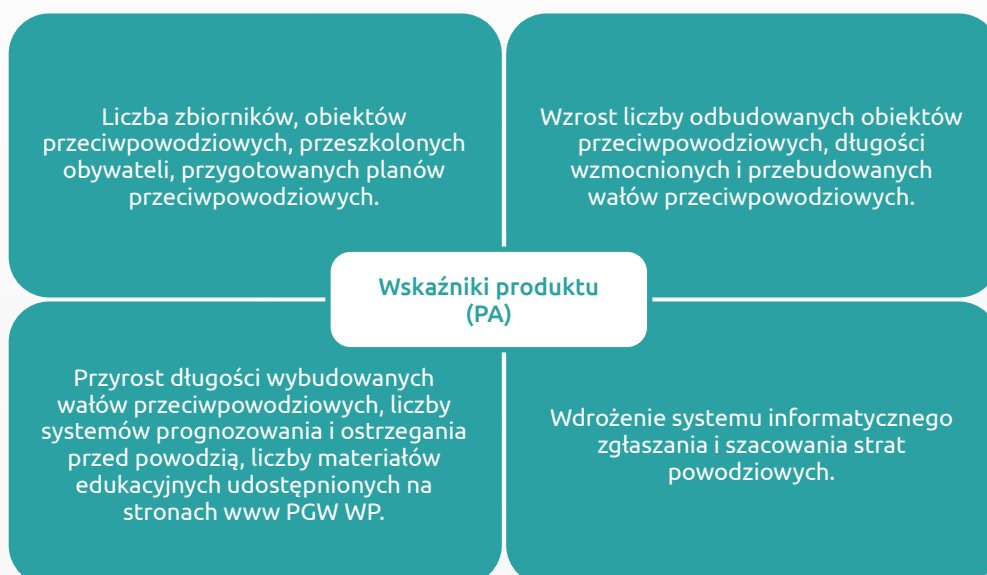

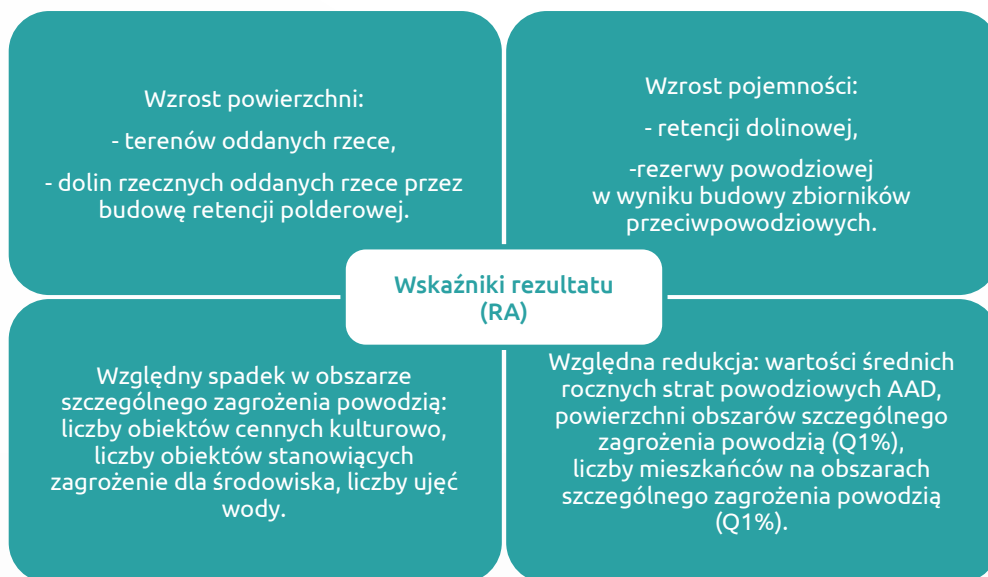
Ministerstwo Infrastruktury opracowuje specjalny formularz sprawozdania wraz z instrukcją jego wypełnienia i przekazuje go na początku każdego roku do wszystkich podmiotów wskazanych w planach zarządzania ryzykiem powodziowym jako jednostkom odpowiedzialnym za realizację działań. Podmioty te zobowiązane są do wypełnienia formularza.

Zawartość sprawozdania z monitoringu działań

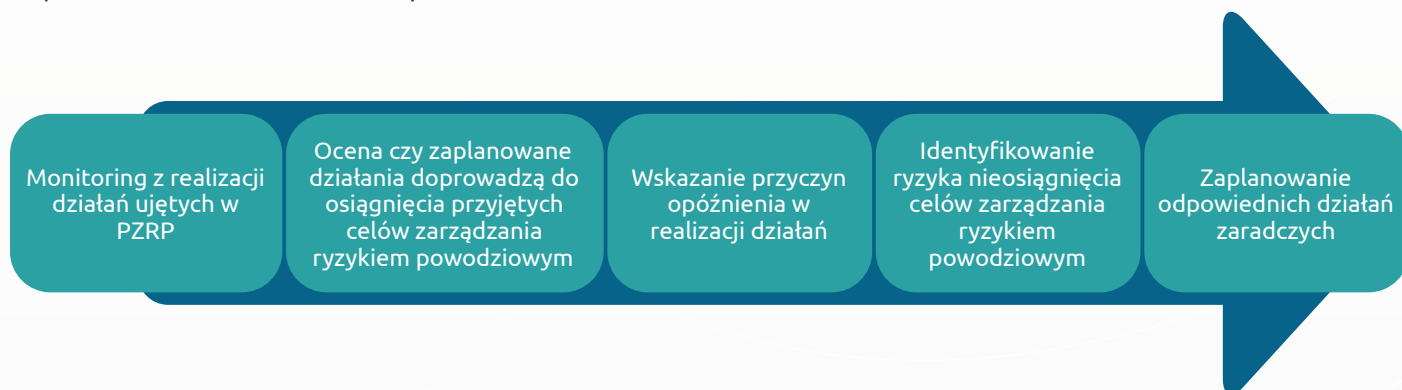
<p>INFORMACJE OGÓLNE DOTYCZĄCE PODMIOTU ODPOWIEDZIALNEGO ZA REALIZACJĘ DZIAŁANIA</p> <p>Nazwa podmiotu, dane adresowe podmiotu</p>	<p>WSKAŹNIKI PRODUKTU</p> <p>Oceniają stopień realizacji fizycznych (materialnych) efektów zaplanowanych działań</p>
<p>INFORMACJE OGÓLNE POZWALAJĄCE NA IDENTYFIKACJĘ DZIAŁANIA</p> <p>Nazwa działania, rodzaj działania: techniczne/nietechniczne, strategiczne/buforowe, opis działania, lokalacja działania</p>	<p>WSKAŹNIK REZULTATU</p> <p>Wskazują na osiągnięty postęp w realizacji celów głównych i szczegółowych PZRP</p>
<p>STATUS REALIZACJI DZIAŁANIA</p> <p>Etap przygotowania</p> <p>Etap realizacji - status zaawansowania prac</p> <p>Działania zakończone - rzeczywiste terminy i koszty</p>	<p>WPŁYW INWESTYCJI NA ŚRODOWISKO</p> <p>Czy dla przedsięwzięcia została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach</p>

Gdzie znaleźć instrukcję: Instrukcji wypełniania sprawozdania należy szukać na stronie internetowej ministerstwa obsługującego ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Informacje z monitoringu będą wykorzystane do przeprowadzenia przeglądu PZRP, na podstawie którego podejmowana jest decyzja o konieczności jego aktualizacji.

Wiedza uzyskana dzięki analizie sprawozdań z realizacji działań ujętych w PZRP pozwala PGW WP na zidentyfikowanie ryzyka nieosiągnięcia celów zarządzania ryzykiem powodziowym i zaplanowanie odpowiednich działań zaradczych.

4. Organizacja PGW WP

W Państwowym Gospodarstwie Wodnym Wody Polskie na wszystkich szczeblach struktury działają trzy podstawowe pionery merytoryczne:

- Pion ochrony przed powodzią i suszą;
- Pion usług wodnych;
- Pion zarządzania środowiskiem wodnym.

Z punktu widzenia współpracy z JST w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym, przede wszystkim istotny jest Pion ochrony przed powodzią i suszą, zajmujący się wszystkimi sprawami związanymi z tymi zjawiskami: planowaniem, przygotowaniem projektów i realizacją inwestycji oraz utrzymaniem i eksploatacją obiektów hydrotechnicznych. Pion prowadzi też sprawy związane z monitorowaniem sytuacji hydrologiczno-meteorologicznej i sytuacjami kryzysowymi.

W każdym z regionalnych zarządów gospodarki wodnej, w skład Pionu ochrony przed powodzią i suszą wchodzi:

- Wydział Koordynacji Ochrony Przed Powodzią i Suszą (RPP);
- Wydział Koordynacji Inwestycji (RPI);
- Wydział Planowania i Koordynacji Eksploatacji (RPU);
- Centrum Operacyjne Ochrony Przeciwpowodziowej (RPC).

Dodatkowo, administrowaniem poszczególnych rzek zajmują się Zarządy Zlewni, do których zakresu działania należy m.in. realizacja poszczególnych inwestycji oraz prowadzenie spraw dotyczących roszczeń użytkowników gruntów i urządzeń związanych z realizacją inwestycji.

Poniżej przedstawiono strukturę PGW WP, kompetencje i zakres działania wydziałów w regionalnych zarządach gospodarki wodnej wchodzących w skład Pionu ochrony przed powodzią i suszą.

Struktura Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

**Wydział Koordynacji
Ochrony Przed
Powodzią i Suszą
(RPP)**

- Prowadzenie spraw, w tym postępowań administracyjnych związanych z uzgadnianiem projektów dokumentów planistycznych dotyczących zagospodarowania przestrzennego, gminnego programu rewitalizacji, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o ustaleniu inwestycji celu publicznego, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej w zakresie terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią;
- prowadzenie spraw związanych z uzgadnianiem decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w odniesieniu do przedsięwzięć wymagających uzyskania pozwolenia wodnoprawnego (zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym);
- prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach o wydanie decyzji zwalniających od zakazów obowiązujących na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią tj. gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania;
- prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach o wydanie decyzji nakazujących usunięcie drzew lub krzewów na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią;
- prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach o wydanie decyzji nakazujących usunięcie drzew i krzewów z wałów przeciwpowodziowych oraz w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału;
- prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach o wydanie decyzji zwalniających z zakazów dotyczących szczelności i stabilności wałów przeciwpowodziowych;
- współuczestnictwo w zapewnieniu ochrony ludności i mienia przed powodzią i przeciwdziałaniu skutkom suszy;
- współpraca z KZGW w opracowywaniu dokumentów planistycznych i realizacji zadań wynikających z dyrektywy w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim;
- udział w przekazywaniu map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego właściwym odbiorcom na poziomie regionalnych i monitorowanie procesu ich wykorzystywania przez administrację rządową i samorządową;
- przygotowywanie na wnioski zainteresowanych stron informacji o zagrożeniu powodziowym, w tym opracowywanie opinii w zakresie ochrony przed powodzią oraz ograniczania jej skutków;
- prowadzenie analiz w zakresie oceny planowanych przedsięwzięć pod kątem ich oddziaływania na stan ochrony przeciwpowodziowej;
- współpraca z KZGW w przygotowywaniu planu przeciwdziałania skutkom suszy i realizacji zadań z niego wynikających;
- wydawanie opinii wynikających z specustaw w zakresie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, dla których właściwym jest dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Wód Polskich.

**Wydział Koordynacji
Inwestycji (RPI)**

- Koordynacja inwestycji realizowanych przez zarządy zlewni oraz jednostki realizujące projekty;
- występowanie do jednostki nadrzędnej o zatwierdzenie i finansowanie ze środków budżetowych oraz przy udziale przyznanych funduszy zewnętrznych;
- weryfikacja wniosków o środki finansowane na realizację inwestycji;
- weryfikacja planowanych zadań inwestycyjnych pod kątem zgodności z dokumentami planistycznymi w gospodarowania wodami, w szczególności planami gospodarowania wodami i planami zarządzania ryzykiem powodziowym oraz ich aktualizacjami;
- współpraca międzynarodowa na wodach granicznych w zakresie właściwości Wydziału;
- opracowywanie rocznych i wieloletnich programów planowanych inwestycji w gospodarce wodnej;
- planowanie finansowania dla inwestycji o znaczeniu ponadregionalnych, obejmujących kilka zarządów zlewni z funduszy zewnętrznych;

	<ul style="list-style-type: none"> ● przygotowanie i realizacja inwestycji o znaczeniu ponadregionalnym, obejmujących kilka zarządów zlewni; ● koordynacja sprawozdawczości związanej z realizacją inwestycji w regionie wodnym na potrzeby Ministerstwa właściwego do spraw gospodarki wodnej, KZGW oraz podmiotów zewnętrznych; ● współpraca w przygotowywaniu dokumentów planistycznych zgodnie z właściwością wydziału w zakresie dokumentów planistycznych w gospodarowania wodami, w szczególności PGW i PZRP; ● prowadzenie postępowań administracyjnych, z zakresu art. 201 ust. 1 Ustawy dotyczących opłaty melioracyjnej.
Wydział Planowania i Koordynacji Eksploatacji (RPU)	<ul style="list-style-type: none"> ● Prowadzenie analizy w zakresie potrzeb utrzymania we właściwym stanie rzek i urządzeń wodnych, w tym śródlądowych dróg wodnych; ● opracowywanie rocznych i wieloletnich planów rzeczowo-finansowych na roboty utrzymaniowe; ● wnioskowanie podziału pomiędzy zarządy zlewni środków finansowych na potrzeby utrzymania wód i urządzeń wodnych oraz usuwania skutków powodzi; ● weryfikacja planowanych zadań utrzymaniowych pod kątem zgodności z dokumentami planistycznymi w gospodarowania wodami, w szczególności PGW; ● współpraca przy aktualizacjach planu utrzymania wód w regionie wodnym; ● planowanie utrzymania śródlądowych dróg wodnych oraz utrzymanie budowli przeciwpowodziowych na śródlądowych drogach wodnych oraz koordynacja zarządów zlewni w realizacji działań w tym zakresie; ● współpraca z urzędami żeglugi śródlądowej; ● koordynacja prowadzenia ewidencji wód i urządzeń wodnych w regionie wodnym; ● koordynacja prowadzenia spraw związanych z zawieraniem porozumień dotyczących utrzymania wód i urządzeń wodnych; ● monitoring realizacji zadań utrzymaniowych; ● współpraca z właściwą komórką organizacyjną przy uzgadnianiu planów ochrony infrastruktury krytycznej w zakresie właściwości wydziału, ● koordynacja działań zarządów zlewni w przeprowadzeniu komisyjnych przeglądów budowli piętrzących oraz nadzorów nad realizacją zaleceń z przeglądów; ● opracowanie sprawozdawczości okresowej z realizacji zadań utrzymaniowych; ● współpraca z zarządami zlewni w zakresie bezpieczeństwa budowli piętrzących; ● prowadzenie spraw związanych z zapewnieniem należytego stanu technicznego środków zimowej osłony przeciwpowodziowej i współpraca z zarządem zlewni w tym zakresie; ● współpraca międzynarodowa na wodach granicznych w zakresie właściwości wydziału; ● prowadzenie postępowań administracyjnych, o których mowa w art. 206 Ustawy; ● prowadzenie spraw związanych z postępowaniami odwoławczymi dotyczącymi uzgodnień decyzji o warunkach zabudowy i decyzji lokalizacyjnej inwestycji celu publicznego w zakresie melioracji wodnych oraz w zakresie prowadzonych przez zarządy zlewni postępowań, o których mowa w art. 191 ustawy Prawo wodne.
Centrum Operacyjne Ochrony	<ul style="list-style-type: none"> ● Monitoring sytuacji hydrologiczno-meteorologicznej; ● przygotowywanie komunikatów o aktualnej sytuacji w regionie, przekazywanie informacji i raportów zainteresowanym.

Przeciwpowodziowej (RPC)

- gromadzenie, przetwarzanie, udostępnianie i przekazywanie informacji na potrzeby Wód Polskich, centrów zarządzania kryzysowego i innych podmiotów;
- współpraca z wojewódzkimi centrami zarządzania kryzysowego w okresie zagrożenia powodziowego i powodzi oraz przy aktualizacji wojewódzkich planów zarządzania kryzysowego, planów operacyjnych ochrony przed powodzią i planów ratowniczych województw;
- współpraca operacyjna z organami administracji rządowej i samorządowej w ochronie przed powodzią;
- przygotowywanie projektów decyzji w przypadku ostrzeżenia o nadejściu wezbrania powodziowego;
- prowadzenie zimowej osłony przeciwpowodziowej, w tym współpraca z kierującym akcją przy planowaniu i organizowaniu akcji lodołamania, zgodnie z instrukcją lodołamania;
- bieżący monitoring wykonywania obowiązków wynikających z instrukcji gospodarowania wodami obiektów hydrotechnicznych Wód Polskich;
- zbieranie i archiwizowanie danych o sytuacji i zjawiskach hydrologicznych dla wód regionu wodnego;
- pełnienie dyżurów w okresie zagrożenia powodziowego i powodzi, w tym również dyżuru zdalnego;
- współpraca ze stałym dyżurem w zakresie ochrony przeciwpowodziowej;
- uczestnictwo w działaniach w sytuacjach kryzysowych związanych z zagrożeniem powodziowym oraz koordynacja działań Wód Polskich, na terenie nadzorowanym przez właściwy regionalny zarząd gospodarki wodnej;
- powiadamianie KZGW w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych na terenie regionalnego zarządu gospodarki wodnej oraz informowanie o podjętych działaniach;
- współpraca z innymi jednostkami organizacyjnymi Wód Polskich w zakresie zarządzania kryzysowego;
- koordynowanie i współpraca z pozostałymi komórkami organizacyjnymi właściwymi przy uzgadnianiu planów ochrony infrastruktury krytycznej;
- współpraca z instytucjami naukowymi i badawczymi zajmującymi się gospodarką wodną w zakresie właściwości komórki organizacyjnej, wdrażania programów modelujących dynamiczne zjawiska hydrologiczne w zakresie zagrożeń powodziowych z wykorzystywaniem najnowszych technik informatycznych;
- opracowywanie i publikacja komunikatów żeglugowych na drogach wodnych;
- współpraca z urzędami żeglugi śródlądowej w zakresie śródlądowych dróg wodnych.

Wody Polskie dokładają wszelkich starań, by zapewniać dobre standardy obsługi tysięcy swoich klientów. Nadzór wodny, zarząd zlewni lub regionalny zarząd gospodarki wodnej przyjmie każdy wniosek, nawet jeśli powinien być skierowany do innej jednostki organizacyjnej. Zachęcamy jednak do składania wniosków do właściwych jednostek Wód Polskich, co przyspiesza ich rozpatrywanie.

Więcej informacji na temat tego jak załatwić konkretną sprawę, można znaleźć na stronie PGW WP: <https://www.wody.gov.pl/strefa-klienta> oraz w na stronach poszczególnych RZGW, do których dane kontaktowe podane są na stronie [Regionalne zarządy](#) (wody.gov.pl)

Dla klientów Wód Polskich uruchomiona jest INFOLINIA, która działa w dni robocze, od poniedziałku do piątku, w godzinach 7.30-15.30, pod numerem telefonu: 22 470 10 00.

WAŻNE!

Działania ujęte w obowiązujących PZRP są przedstawione w poszczególnych Rozporządzeniach Rady Ministrów w sprawie przyjęcia PZRP. Informacje o planowanych do realizacji w ramach PZRP działaniach oraz etapie realizacji tych działań, można uzyskać w Wydziałach Koordynacji Inwestycji w regionalnych zarządach gospodarki wodnej.

Pamiętaj, że również sam możesz dotrzeć do informacji na temat zasięgu stref zalewowych oraz lokalizacji planowanych działań przeciwpowodziowych uzyskasz na [HYDROPORTALU](#).

Ponadto Wody Polskie dla swoich klientów uruchomiły aplikację internetową e-Wody, dzięki której w kilku prostych krokach jest możliwość załatwienia sprawy zdalnie. Do dyspozycji użytkowników jest dziewięć formularzy, które w prosty sposób pozwalają przygotować i wysłać wnioski do Wód Polskich. Katalog dostępnych formularzy będzie stopniowo rozszerzany. [Aplikacja e-Wody](#) to Elektroniczne Biuro Obsługi Klienta, które umożliwia cyfrowe składanie wniosków związanych z gospodarką wodną. Znajduje się ona na stronie Informatycznego [Systemu Osłony Kraju](#).

5. Najczęściej zadawane pytania

Jakie są różnice pomiędzy I i II cyklem opracowania PZRP?

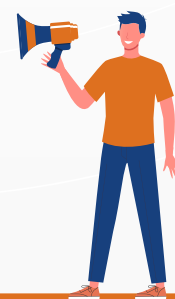
	I cykl planistyczny	II cykl planistyczny	
Liczba dorzeczy, dla których opracowano plany	Wisła, Odra, Pregoła	Wisła, Odra, Pregoła, Łaba, Dunaj, Niemen	
Wyznaczenie nowych oraz znacznie rozleglejszych ONNP w II cyklu planistycznym, co skutkuje wzrostem zakresu opracowania MZP i MRP	Procentowy wzrost ilości kilometrów rzek, dla których opracowano MZP i MRP w II cyklu planistycznym, w stosunku do I cyklu planistycznego		
	Wisła 140%	Odra 40%	Pregoła 170%
Zmiana i racjonalizacja liczby celów szczegółowych	3 cele główne 13 celów szczegółowych		3 cele główne 11 celów szczegółowych
Zmiana liczby i brzmienia typów działań	Dostosowanie do obowiązującego nazewnictwa prawnego	Agregacja/Wydzielenie	Rozszerzenie/zmiana nazwy
Sposób wyznaczania obszarów problemowych o zidentyfikowanym znaczącym ryzyku powodziowym	Hot Spoty		Obszary problemowe

Podstawowe różnice pomiędzy I, a II cyklem PZRP:

- Przygotowanie planów zarządzania ryzykiem powodziowym po raz pierwszy dla dorzeczy nie ujętych w I cyklu. Spowodowało to zwiększenie ilości opracowanych planów z trzech opracowanych dla obszarów dorzeczy Wisły, Odry i Pregoły do sześciu tj. opracowanych dla obszarów dorzeczy Wisły, Odry, Pregoły, Łaby, Dunaju i Niemna.
- Dla obszarów dorzeczy Wisły, Odry i Pregoły przeprowadzono przegląd realizacji PZRP opracowanych w I cyklu planistycznym, a następnie ich aktualizację. Konieczność aktualizacji została podyktowana wyznaczeniem dużej ilości nowych oraz znacznie rozleglejszych ONNP w II cyklu planistycznym w porównaniu z I cyklem. Obszary te uwzględniają nie tylko dane historyczne dotyczące powodzi, ale także zmiany klimatu i ich wpływ na zjawiska hydrologiczne, a także trendy zmian intensywności zagospodarowania poszczególnych ONNP.

WAŻNE!

Dla obszaru dorzecza Wisły zakres opracowania MZP i MRP w II cyklu planistycznym zwiększył się o ok. 140% w stosunku do I cyklu, dla obszaru dorzecza Odry o ok. 40%, a dla obszaru dorzecza Pregoły o blisko 170%. Dokładną analizę wzrostu powierzchni ONNP można znaleźć w dokumentach przeglądu planów zarządzania ryzykiem powodziowym opracowanym w I cyklu planistycznym dla obszarów dorzeczy Wisły, Odry i Pregoły.

- Zmiana i racjonalizacja liczby celów szczegółowych. Przyjęte w I cyklu planistycznym PZRP trzy cele główne zarządzania ryzykiem powodziowym, zostały utrzymane w II cyklu planistycznym. Cele szczegółowe uległy natomiast wielu zmianom i poprawkom w celu lepszego dostosowania ich do wymogów zarządzania ryzykiem powodziowym.
- Zmiana sposobu wyznaczania obszarów problemowych, czyli obszarów o zidentyfikowanym znaczącym ryzyku powodziowym. W pierwszym cyklu planistycznym obszary problemowe nazywane były Hot Spotami. W II cyklu planistycznym obszary charakteryzujące się najwyższym poziomem zintegrowanego ryzyka powodziowego określono mianem obszarów problemowych. Obszary problemowe są jednostkami znacznie rozleglejszymi niż w I cyklu i obejmują często całe miasta lub zlewnie. To właśnie w dużej mierze w tych obszarach skoncentrowane są działania techniczne i nietechniczne mające na celu redukcję ryzyka i zagrożenia powodziowego (działania wpisane na OLD).

Jakie są przesłanki do opracowania aktualizacji PZRP?

Przesłankami wskazującymi na konieczność przeprowadzenia aktualizacji planów zarządzania ryzykiem powodziowym były:

- aktualizacja wstępnej oceny ryzyka powodziowego, która wskazała nowe ONNP, które nie były uwzględnione w PZRP w I cyklu planistycznym;
- rozszerzony zakres obszarowy, dla którego przygotowano nowe MZP i MRP uwzględniający ustalenia aWORP, w tym mapy dla powodzi od budowli piętrzących;
- aktualizacja MZP i MRP przygotowanych w I cyklu planistycznym;
- analiza wykonania PZRP w ramach I cyklu planistycznego, wskazująca na niewielki stopień realizacji zaplanowanych działań oraz nieznaczny stopień osiągnięcia zamierzonych celów;
- konieczność uwzględnienia nowych aspektów: wpływu zmian klimatu, zagadnień dotyczących obiektów piętrzących oraz uwzględnienia w analizach nowo powstałych obiektów w okresie po przygotowaniu PZRP I cyklu;
- zmiany w ustawie [Prawo wodne](#).

Potrzeba przeprowadzenia aktualizacji planu zarządzania ryzykiem powodziowym stanowi najważniejsze ustalenie wynikające z przeglądu PZRP. Decyzję o konieczności przeprowadzenia aktualizacji planu zarządzania ryzykiem powodziowym podejmuje minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, w oparciu o ustalenia zawarte w przeglądzie PZRP. W przypadku jeśli przeprowadzony przegląd PZRP nie wskazuje na występowanie przesłanek do aktualizacji PZRP, wówczas aktualizacja dokumentu nie jest przeprowadzana.

Wykonane przeglądy z realizacji PZRP z I cyklu planistycznego wykazały konieczność przeprowadzenia aktualizacji dokumentów.

Kiedy będzie opracowywana kolejna aktualizacja PZRP?

Zgodnie z [art. 173](#) pkt 19 ustawy Prawo wodne, plany zarządzania ryzykiem powodziowym podlegają przeglądowi co 6 lat oraz w razie potrzeby aktualizacji. PZRP są dokumentem zamykającym cały 6 letni cykl planistyczny, dlatego odpowiedź na to pytanie wymaga odwołania się do poprzedzających wykonanie planów dokumentów tj. wstępnej oceny ryzyka powodziowego oraz map zagrożenia i map ryzyka powodziowego.

Pierwszą wstępną ocenę ryzyka powodziowego wykonano w roku 2011 dla obszarów dorzecza Odry, Wisły i Pregoty. Następnie, bazując na wnioskach ze wstępnej oceny, która zidentyfikowała obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, w 2013 roku opracowane zostały pierwsze mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego dla obszarów dorzecza Odry, Wisły i Pregoty. Bazując na mapach, dla ww. obszarów dorzeczy, w 2016 r. opracowane zostały pierwsze plany zarządzania ryzykiem powodziowym. W 2018 r. zakończono prace nad przeglądem i aktualizacją WOPR (aWOPR) w ramach kolejnego cyklu planistycznego dla obszarów dorzeczy Odry, Wisły i Pregoty oraz pierwszego cyklu dla obszarów dorzeczy Niemna, Łaby i Dunaju. W 2020 r. wykonana została aktualizacja MZP i MRP. Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego (MRP), opracowane w I cyklu planistycznym, zostały poddane przeglądowi i w uzasadnionych przypadkach aktualizacji. Sporządzone zostały również nowe mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego dla obszarów i typów powodzi wskazanych w wyniku przeglądu i aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego (2018) oraz dla tych cieków gdzie obowiązywały jeszcze Studia ochrony przeciwpowodziowej sporządzone przez dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej. Zaktualizowane mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego stanowią materiał wyjściowy do opracowania planów zarządzania ryzykiem powodziowym.

Prace nad aktualizacją planów zarządzania ryzykiem powodziowym rozpoczęto w marcu 2020 roku. Na koniec 2020 roku opracowane zostały projekty aktualizacji PZRP dla obszarów dorzeczy Odry, Wisły, Pregoty a po raz pierwszy opracowane zostały projekty PZRP dla obszarów dorzeczy Łaby, Dunaju i Niemna. Powyższe dokumenty poddane zostały konsultacjom społecznym. Prace nad opracowaniem planów zarządzania ryzykiem powodziowym zakończą się w tym roku przyjęciem projektów PZRP w formie rozporządzeń ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej.

Zgodnie ze wskazanym powyżej przebiegiem cyklu planistycznego, kolejny cykl planistyczny rozpocznie opracowanie drugiej aktualizacji WOPR i jej publikacja do dnia 22 grudnia 2024 r. Następnie rozpoczną się prace nad drugim przeglądem i ewentualną aktualizacją MZP i MRP, która zakończy się w 2025 r. a po ich publikacji będą prowadzone prace nad przeglądem i ewentualną aktualizacją PZRP, których zakończenie planowane jest zgodnie z 6 letnim cyklem planistycznym na grudzień 2027 r.

Z jakich przepisów wynikają ograniczenia w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią?

W pierwszej kolejności należy wskazać, że zgodnie z definicją legalną obszarów szczególnego zagrożenia powodzią zawartą w art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – [Prawo wodne](#) (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, z późn. zm.) są to tereny, które stanowią:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- d) pas techniczny.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią są przedstawione m.in. na mapach zagrożenia powodziowego oraz w obowiązujących studiach ochrony przeciwpowodziowej (art. 549 ww. ustawy).

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy, o których mowa w art. [77 ust. 1 pkt 3 lit a ustawy Prawo wodne](#), w tym zakaz gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania. Jeżeli zamierzenie nie spowoduje zagrożenia dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi, właściwy miejscowo dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (dalej dyrektor PGW Wody Polskie RZGW) może w drodze decyzji, w związku z art. 77 ust. 3 [ww. ustawy](#), zwolnić od zakazu, o którym mowa powyżej, określając warunki niezbędne dla ochrony jakości wód.

Ustawodawca nałożył obowiązek uzgodnienia projektów dokumentów w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Zgodnie z art. 166 ust. 2 ustawy Prawo wodne do tych dokumentów należą:

- plan zagospodarowania przestrzennego województwa,
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- gminny program rewitalizacji,
- decyzje o warunkach zabudowy,
- decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- decyzje o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej.

Dyrektor PGW Wody Polskie RZGW, gdy spełnione są wymagania formalne, o których mowa m.in. w art. [166 ust. 1 ustawy Prawo wodne](#) (dot. m.in. uwzględnienia obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz informacji o poziomie zagrożenia powodziowego) analizuje czy występują przesłanki, które zobowiązują organ administracji do odmowy uzgodnienia określone w art. 166 ust. 10 ustawy Prawo wodne, która następuje gdy planowana zabudowa lub planowane zagospodarowanie terenu położonego na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią:

1. narusza ustalenia planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza;
2. narusza ustalenia planu zarządzania ryzykiem powodziowym;

3. stanowi zagrożenie dla ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków;
4. narusza funkcjonowanie infrastruktury krytycznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym;
5. utrudniają zarządzanie ryzykiem powodziowym.

Nie odmawia się uzgodnienia lokalizacji obiektów mostowych w całości lub w części realizowanych lub planowanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią z przyczyn, o których mowa w art. 166 ust. 10, jeżeli ich realizacja jest konieczna dla zachowania ciągłości istniejących lub projektowanych ciągów komunikacyjnych. Należy jednak podkreślić, że we wskazanym przypadku powinny być spełnione wymagania formalne, aby organ mógł dokonać pozytywnego uzgodnienia.

Jeżeli spełnione są wymagania formalne oraz nie zachodzą przesłanki obligujące do odmowy uzgodnienia projektu, wówczas dyrektor PGW Wody Polskie RZGW, wydaje decyzje uzgadniającą w której określa wymagania lub warunki dla planowanej zabudowy lub planowanego zagospodarowania terenów położonych na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. Warunki te powinny zostać przeniesione do projektu dokumentu.

Uwaga: zgodnie z art. **388 ust. 4 ustawy Prawo wodne**: Wydanie decyzji, o których mowa w ust. 1 pkt 4 [tj. decyzji zwalniających od zakazów obowiązujących na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, o których mowa w art. 77 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy oraz decyzji zwalniających od zakazów obowiązujących w stosunku do wałów przeciwpowodziowych, o których mowa w art. 176 ust. 1 ww. ustawy], następuje przed uzyskaniem decyzji wydawanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [tj. m.in. decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego czy decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego].

Ponadto w myśl art. **390 ust. 1 ustawy – Prawo wodne**, pozwolenie wodnoprawne jest wymagane na lokalizowanie na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią: nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, nowych obiektów budowlanych, a także na gromadzenie na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią ścieków, środków chemicznych, innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody oraz prowadzenie na tych obszarach przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania, jeżeli wydano decyzję, o której mowa w art. 77 ust. 3 ww. ustawy. W zależności od zakresu prac oraz terenu ich realizacji, organem właściwym do wydania pozwolenia jest organ PGW Wody Polskie wskazany w art. **397 ust. 3 ww. ustawy**.

Podsumowanie: Zgodnie z obowiązującymi przepisami brak jest całkowitego zakazu lokalizowania zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, jednak należy mieć na uwadze, że obowiązujące przepisy wprowadzają koniczność analizy m.in. planowanej zabudowy w odniesieniu do ww. obszarów, np. w toku uzgadniania projektów decyzji o warunkach zabudowy, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego czy wydawania pozwoleń wodnoprawnych.

W toku postępowań właściwy organ analizuje w pierwszej kolejności czy w ogóle możliwe jest wprowadzenie zabudowy. Podkreślić w tym miejscu należy, że każdorazowo analiza przeprowadzona przez właściwy organ odnosi się do konkretnych uwarunkowań lokalizacyjnych oraz zakresu planowanych działań wskazanych w aktach sprawy.

W jaki sposób dokument PZRP, a także inne produkty Dyrektywy Powodziowej mają odzwierciedlenie w planach zarządzania kryzysowego?

Plany zarządzania kryzysowego (PZK) są opracowywane dla zarządzania ryzykiem w odniesieniu do szerokiego katalogu zagrożeń jakie mogą wystąpić oraz mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi, mienia o znacznej wartości czy środowiska. Tego typu sytuacjami kryzysowymi mogą być m.in. skutki występowania zjawisk meteorologicznych takich jak silny wiatr, upał, silny mróz, intensywne opady śniegu, ale również zdarzenia niezwiązane z czynnikami pogodowymi, takie jak zdarzenia o charakterze terrorystycznym oraz dezinformacja. Jedną z takich możliwych sytuacji kryzysowych jest również możliwość występowania powodzi, które w szczególny sposób są analizowane w ramach planów zarządzania ryzykiem powodziowym.

Warto również podkreślić, że PZK podlegają systematycznej aktualizacji, a cykl planowania nie może być dłuższy niż dwa lata, natomiast PZRP podlegają przeglądowi co 6 lat oraz w razie potrzeby aktualizacji.

Opracowanie PZRP stanowi końcowy etap cyklu planistycznego w gospodarce wodnej, który trwa 6 lat

i jest poprzedzony opracowaniem WOPR, MZP i MRP. Wnioski z przeprowadzenia WOPR, identyfikujące nowe obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi oraz wnioski z MZP i MRP wskazujące nowe uwarunkowania nieuwzględnione w PZRP sporządzanym we wcześniejszym cyklu planistycznym są jednym z możliwych czynników stanowiących przesłankę do przeprowadzenia aktualizacji PZRP, zgodnie z [art. 173](#) pkt 21 ustawy Prawo wodne.

PZK obejmują swoją treścią wszystkie fazy zarządzania kryzysowego tj. zapobieganie, przygotowanie, reagowanie i odbudowę. Fazy te mają swoje odzwierciedlenie w poszczególnych dokumentach cyklu planistycznego Dyrektywy Powodziowej, począwszy od dokumentu WOPR, który przygotowuje wskazując tereny zagrożone powodzią (faza przygotowania), MZP i MRP, które zarówno przygotowują ale również poprzez wskazanie terenów gdzie jest niemożliwa lub ograniczona zabudowa zapobiegają negatywnym skutkom powodzi (fazy przygotowania i zapobiegania) oraz PZRP, w którym poprzez analizę zagrożenia, jego źródła, skali i konsekwencji, poprzez ocenę ryzyka i czynników wpływających na tą ocenę, analizę i dobór działań redukujących ryzyko powodziowe pokazany jest sposób reagowania i działania. Jest to zatem faza zarówno zapobiegania (poprzez zarządzanie ryzykiem powodziowym) jak i reagowania i odbudowy (poprzez dobór właściwych działań redukujących ryzyko powodziowe i mających na celu odbudowę systemu zniszczonej powodzią infrastruktury).

Z uwagi na dynamiczny charakter zjawiska powodzi zadania z zakresu poszczególnych etapów realizowane są w sposób ciągły i przenikający się.

Na etapie zapobiegania powodzi realizowane są działania z zakresu planistyki zgodnie z Dyrektywą Powodziową (WOPR, MZP i MRP, PZRP), realizowane są także plany utrzymania wód (PUW) oraz plany inwestycyjne w gospodarce wodnej. Na etapie przygotowania systemu zarządzania ryzykiem powodziowym dla zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią, udoskonalane są zasady gospodarki wodnej na obiektach hydrotechnicznych, gromadzone, przetwarzane i udostępniane są informacje na potrzeby planowania przestrzennego i centrów zarządzania kryzysowego. Na etapie reagowania PGW WP jest podmiotem współpracującym z jednostkami odpowiedzialnymi za zapewnienie bezpieczeństwa ludzi i mienia. Zadania wykonywane podczas tego etapu to prowadzenie gospodarki wodnej na obiektach hydrotechnicznych pozwalające na redukcję wielkości wezbrań, monitorowanie sytuacji w terenie przez pracowników PGW WP, prawidłowa eksploatacja urządzeń hydrotechnicznych (m.in. stacji pomp, przepustów wałowych) oraz współpraca ze służbami zarządzania kryzysowego. W fazie odbudowy po przejściu wezbrań PGW WP prowadzi inwentaryzację strat powodziowych w infrastrukturze hydrotechnicznej oraz podejmuje działania zmierzające do przywrócenia ich funkcji przeciwpowodziowej.

W jaki sposób najprościej odszukać, czy na terenie mojej gminy, w miejscu mojego zamieszkania przewidziane jest jakieś działanie w ramach PZRP?

Wszystkie zaplanowane działania znajdujące się na ostatecznej liście działań mają informacje o podmiocie odpowiedzialnym za jego realizację. Jeżeli podmiotem jest JST to informacja wymienia tę jednostkę. Jeżeli zaplanowane działanie zlokalizowane jest na terenie kilku JST to wszystkie one będą wymienione w tabeli.

W rozporządzeniu dla każdego działania znajdującego się na OLD przypisano odpowiedni Zarząd Zlewni, na którego terenie realizowane będzie działanie redukujące ryzyko powodziowe. Stąd JST odpowiedzialne za realizację działań mogą bezpośrednio kontaktować się ze stosownym ZZ dla uzyskania szczegółowych informacji dotyczących działań.

Czy aspekt powodzi miejskich / powodzi błyskawicznych jest ujęty w tym cyklu planistycznym PZRP?

W ustawie Prawo wodne ([art. 16](#), pkt 43) powódź zdefiniowana jest jako czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych.

Typ powodzi wg klasyfikacji UE	Definicja UE	Typ powodzi wg klasyfikacji stosowanej w Polsce przed Dyrektywą Powodziową	Kody UE*		
			Ż	M	CH
Powódź rzeczna (ang. fluvial) (A11)	Powódź związana z wezbraniem wód rzecznych, strumieni, potoków górskich, kanałów, jezior, w tym powódź wynikająca z topnienia śniegu	Powódź opadowa ¹	A11	A21	A39
		Powódź błyskawiczna ² (ang. flash flood)	A11	A23	A33
		Powódź roztopowa ³	A11	A21	A31
		Powódź zimowa ⁴	A11	A21	A32
		Przelanie się wody przez wał przeciwpowodziowy	A11	A24	A39
		Zniszczenie lub uszkodzenie wału przeciwpowodziowego	A11	A22	A33
Powódź opadowa (ang. pluvial) A12	Powódź związana z zalaniem terenu wodami pochodzącymi bezpośrednio z opadów deszczu lub z topnienia śniegu, może obejmować miejskie powodzie burzowe lub nadmiar wody na obszarach pozamiejskich	Powódź błyskawiczna (ang. flash flood) – w przypadku gdy nie jest związana z rzeką	A12	A21	A31
		Powódź miejska (ang. urban flood) – powódź błyskawiczna w mieście	A12	A21	A31
Powódź od wód podziemnych (ang. groundwater) A13	Powódź związana z zalaniem terenu na skutek podniesienia się poziomu wód powyżej poziomu gruntu, może obejmować podniesienie się wód gruntowych i podziemnych wynikające z wysokiego poziomu wód powierzchniowych	Podtopienia	A13	A21	A39
Powódź od strony morza (ang. sea water) A14	Powódź związana z zalaniem terenu przez wody morskie, w tym ujściowe odcinki rzek i jeziora przybrzeżne	Powódź sztormowa ⁵	A14	A21	A39
		Zniszczenie lub uszkodzenie wału przeciwpowodziowego/ przeciwsztormowego	A14	A21	A33
Powódź od urządzeń wodno-kanalizacyjnych i hydrotechnicznych (ang. artificial water-bearing infrastructure) A15	Powódź związana z zalaniem terenu przez wody pochodzące z infrastruktury wodno-kanalizacyjnej lub na skutek awarii tej infrastruktury, w tym: powodzie od systemów kanalizacyjnych ⁶ oraz urządzeń zaopatrzenia w wodę i oczyszczania ścieków, sztucznych kanałów nawigacyjnych, budowli piętrzących (np. zbiorników wodnych i zapór)	Zniszczenie lub uszkodzenie budowli piętrzącej ⁷	A15	A23	A33
Powódź z innego źródła (ang. other) A16	Zastosowanie wymaga wyjaśnienia oraz indywidualnego przypisania kodów mechanizmu i charakterystyki		A16		
Brak danych (ang. no data available) A17	Brak danych o źródle powodzi				

Ż: typ powodzi ze względu na źródło

M: typ powodzi ze względu na mechanizm

CH: typ powodzi ze względu na charakterystykę

¹ Powodzie opadowe (letnie):

- nawalne – lokalne powodzie na potokach górskich i małych ciekach nizinnych (powierzchnia zlewni $A < 50 \text{ km}^2$) wywołane przez lokalne burze i deszcze o dużym natężeniu,
- frontalne – powódzie o szerokim zasięgu na terenach górskich, podgórskich i nizinnych,
- rozlewne – podobne w swej genezie do frontalnych, przyczyną ich są opady, na wydajność których ma wpływ orografia (ukształtowanie terenu); występują w rejonach górskich.

² Powódź błyskawiczna (ang. flash flood) – jest szczególnym przypadkiem powodzi opadowej (nawalnej), o lokalnym zasięgu, bardzo szybkim przebiegu i krótkim czasie trwania (zwykle mniej niż 6 godzin) wywołana opadami deszczu o dużej wydajności, często o charakterze burzowym; może zdarzyć się w każdym miejscu, najczęściej w obszarach górskich; sprzyjające warunki do ich wystąpienia występują również na obszarach miejskich (ang. urban flood); może być również wywołana awarią urządzeń hydrotechnicznych.

³ Powódź roztopowa – spowodowana gwałtownym topnieniem pokrywy śnieżnej.

⁴ Powodzie zimowe:

- zatorowe – powstające podczas spływu lodów, w wyniku spiętrzenia się kry, najczęściej w przewężeniach koryt, zakrętach rzeki, przekrojach mostowych,
- śryżowe – wywołane szybkim i obfitym tworzeniem się śryżu i lodu dennego, który zatyka przekrój poprzeczny rzeki i powoduje spiętrzenie zwierciadła wody.

⁵ Powódź sztormowa – spowodowana wiatrami sztormowymi, wiejącymi na wybrzeżach morskich w kierunku brzegów; wiatry te utrudniają odpływ rzek uchodzących do morza, powodując spiętrzenie stanów w korytach rzek i na zalewach przymorskich, jak również wdzieranie się wód morskich w ujściu rzek.

⁶ zgodnie z art. 16 p. 43 ustawy Prawo wodne, powódź definiowana jest jako czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbrania wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych

⁷ budowle piętrzące – to budowle umożliwiające stałe lub okresowe piętrzenie wód powierzchniowych ponad przyległy teren lub naturalny poziom zwierciadła wód

Powodzie miejskie często utożsamiane są z powodzią błyskawicznymi jednak nie należy używać tych pojęć zamiennie. Mimo, że powodzie miejskie są zjawiskami o charakterze gwałtownym, często pojawiającymi się w bardzo krótkim okresie czasu, to ich specyfiką jest występowanie jedynie na terenach zurbanizowanych. Powódź tego typu nierozłącznie związana z gwałtownymi i obfitymi opadami deszczu, powstaje często bez udziału jakiegokolwiek elementu sieci hydrograficznej, niekiedy w miejscu, gdzie nigdy nie występował taki element. Przyczyną jest postępująca urbanizacja, uszczelnianie terenu oraz niewydolność kanalizacji deszczowej, która nie jest przygotowana na postępujące zmiany klimatu i związane z nimi gwałtowne zjawiska atmosferyczne.

Typy powodzi ze względu na mechanizm

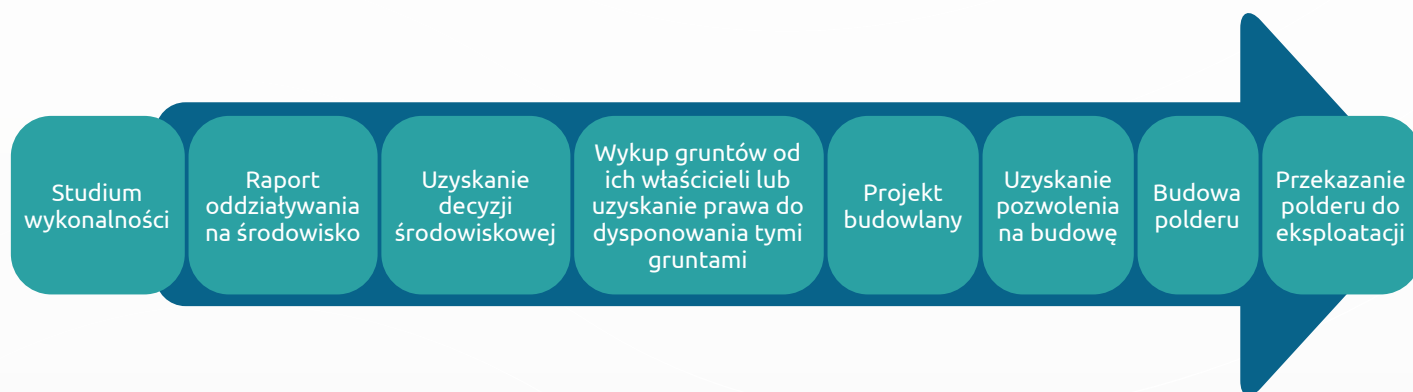
Typ powodzi wg klasyfikacji UE	Definicja UE
Naturalne wezbranie (ang. natural exceedance) A21	Zalanie terenu na skutek podniesienia się poziomu wody
Przelanie się wody przez budowle przeciwpowodziowe (ang. defence exceedance) A22	Zalanie terenu na skutek przelania się wód np. przez koronę wału przeciwpowodziowego
Awaria budowli przeciwpowodziowych lub infrastruktury technicznej (ang. defence or infrastructural failure) A23	Zalanie terenu na skutek zniszczenia lub uszkodzenia naturalnych lub sztucznych zabezpieczeń przeciwpowodziowych lub infrastruktury technicznej, w tym awarii obiektów retencyjnych, wrót przeciwpowodziowych
Powódź zatorowa (ang. blockage / restriction) A24	Zalanie terenu na skutek powstania naturalnego lub sztucznego zatoru na cieku
Inny mechanizm (ang. other) A25	Zalanie terenu przez wodę na skutek innych mechanizmów, np. działania silnego wiatru (zastosowanie wymaga wyjaśnienia)
Brak dostępnych danych (ang. no data available) A26	Brak dostępnych danych na temat mechanizmu powodzi (możliwe do zastosowania dla powodzi, które wystąpiły do 2011 r.)
Niepewny (ang. uncertain) A27	Mechanizm powodzi jest niepewny (zastosowanie wymaga wyjaśnienia)

Typy powodzi ze względu na charakterystykę

Typ powodzi wg klasyfikacji UE	Definicja UE
Powódź gwałtowna (błyskawiczna) (ang. flash flood) A31	Powódź o bardzo szybkim przebiegu wywołana intensywnymi opadami deszczu na relatywnie małym obszarze
Powódź roztopowa (ang. snow melt) A32	Powódź związana z topnieniem śniegu
- (ang. other rapid onset) A33	Powódź o szybkim przebiegu, inna niż powódź gwałtowna
- (ang. medium onset flood) A34	Powódź o średnim przebiegu
- (ang. slow onset flood) A35	Powódź o powolnym przebiegu
Powódź błotna (ang. debris flood) A36	Powódź, której towarzyszy transport dużej ilości rumowiska
- (ang. high velocity flow) A37	Powódź o dużych prędkościach
- (ang. deep flood) A38	Powódź o dużych głębokościach
Inna charakterystyka (ang. other, or no special CH) A39	Powódź o innej charakterystyce albo brak szczególnej charakterystyki (zastosowanie wymaga wyjaśnienia)
Brak dostępnych danych (ang. no data available) A40	Brak dostępnych danych na temat charakterystyki powodzi (możliwe do zastosowania tylko dla powodzi, które wystąpiły do 2011 r.)
Niepewna (ang. uncertain) A41	Charakterystyka powodzi niepewna (zastosowanie wymaga wyjaśnienia)

Jak będzie wyglądał proces realizacyjny polderów zalewowych? Czy społeczeństwo będzie mogło wykorzystywać tereny polderu w okresach pomiędzy powodzią?

Proces realizacji polderu zalewowego rozpoczyna się od przygotowania studium wykonalności zawierającego analizy związane z oceną skuteczności takiego działania, jego wykonalności technicznej i ekonomicznej, a także oceną oddziaływania takiego przedsięwzięcia na środowisko. Dokument ten podlega konsultacjom społecznym. Kolejnym dokumentem przygotowującym inwestycje jest raport oddziaływania na środowisko, który rozpoczyna proces oceny oddziaływania na środowisko planowanej inwestycji. Po uzyskaniu decyzji środowiskowej inwestor rozpoczyna proces pozyskiwania terenu pod inwestycję. W zależności od modelu realizacji inwestycji, inwestor dokonuje wykupów gruntów od ich właścicieli lub uzyskuje prawo do dysponowania tymi gruntami. W tym procesie głównymi podmiotami są właściciele terenów niezbędnych dla przeprowadzenia inwestycji oraz samorządy gmin, na terenie których inwestycja ta jest planowana. Kolejnym krokiem procesu inwestycyjnego jest opracowanie dokumentacji technicznej i uzyskanie pozwolenia na budowę. Należy podkreślić, że inwestor może uzyskać pozwolenie na budowę, jeśli uzyska prawo własności lub prawo do dysponowania gruntem od właściciela terenu, które jest niezbędne dla przeprowadzenia inwestycji. Ostatnim krokiem w procesie inwestycyjnym jest budowa polderu i przekazanie go do eksploatacji.

Warto dodać, że w przypadku podjęcia decyzji o realizacji inwestycji, wykup terenów odbyłby się zgodnie z procedurą wywłaszczeniową z ustawy przeciwpowodziowej z dnia 8 lipca 2010 r. [o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych](#) (t.j. Dz. U. 2021 poz. 484). Wysokość odszkodowania określa się w drodze uzgodnień poczynionych pomiędzy inwestorem a dotychczasowym właścicielem lub użytkownikiem wieczystym. Odszkodowanie to wypłacanie jest przez PGW WP. Wysokość odszkodowania ustalana jest przez uprawnionych rzeczoznawców majątkowych, na podstawie wartości rynkowej (a jeśli nie można jej ustalić, to na podstawie wartości odtworzeniowej) nieruchomości według stanu nieruchomości w dniu wydania decyzji PNRI. W przypadku realizacji inwestycji podstawą ustalenia wysokości odszkodowania będzie wartość rynkowa nieruchomości. Przy określaniu wartości rynkowej nieruchomości uwzględniony byłby w szczególności jej rodzaj, położenie, sposób użytkowania, przeznaczenie, stopień wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej, stan nieruchomości oraz aktualnie kształtujące się ceny w obrocie nieruchomościami. W przypadku zrealizowania inwestycji grunty w obszarze polderu mogłyby zostać wydzierżawione. Na tej podstawie możliwym jest ew. kontynuowanie działalności rolniczej dla osób dotychczas ją prowadzących. Z każdym podmiotem, którego bezpośrednio lub pośrednio dotyczyć będzie kwestia ewentualnej budowy polderu Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie będą indywidualnie rozmawiać.

Czy dostanę odszkodowanie za to, że na moim gruncie powstanie wał przeciwpowodziowy?

W przypadku podjęcia decyzji o realizacji inwestycji, praktykuje się, że wykup terenów jest prowadzony zgodnie z procedurą wywłaszczeniową przewidzianą w ustawie z dnia 8 lipca 2010 r. [o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych](#) (Dz. U. 2021 poz. 484). Wysokość odszkodowania określa się w drodze uzgodnień poczynionych pomiędzy inwestorem a dotychczasowym właścicielem lub użytkownikiem wieczystym gruntu. Wysokość odszkodowania ustalana jest przez uprawnionych rzeczoznawców majątkowych, na podstawie wartości rynkowej

(a jeśli nie można jej ustalić, to na podstawie wartości odtworzeniowej) nieruchomości, według stanu nieruchomości w dniu wydania decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji (PNRI). W przypadku realizacji inwestycji podstawą ustalenia wysokości odszkodowania będzie wartość rynkowa nieruchomości. Przy określaniu wartości rynkowej nieruchomości uwzględnia się w szczególności: jej rodzaj, położenie, sposób użytkowania, przeznaczenie, stopień wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej, stan nieruchomości oraz aktualnie kształtujące się ceny w obrocie nieruchomościami. Odszkodowanie wypłacane jest przez PGW WP. Zgodnie z [art. 32](#) ust. 4 pkt 2 ustawy Prawo budowlane pozwolenie na budowę może być wydane wyłącznie temu, kto złożył oświadczenie, pod rygorem odpowiedzialności karnej, o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane. Realizacja inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych stanowi cel publiczny, na który dopuszczalne jest wyłączenie na rzecz Skarbu Państwa albo na rzecz jednostki samorządu terytorialnego, dokonywane jedynie za słusznym odszkodowaniem, co gwarantuje art. 21 ust. 2 Konstytucji RP.

WAŻNE!

Z każdą ze stron, której bezpośrednio lub pośrednio dotyczyć będą kwestie ewentualnej budowy inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie będzie prowadzić szczegółowe rozmowy i uzgodnienia.

stoppowodzi.pl

wody.gov.pl